

ตกแก้วจิ้งหรือ

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหารธรรม วันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๓

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ไปตอบปัญหาเขาเยอะมาก ตอนนีปัญหาถามกลับมาอะ จิตเดิมแท้... ผู้รู้...
โอ้โฮ! ถามกันใหญ่เลยว่ามันจะเป็นอย่างไร ฉะนั้นในกรณีอย่างนี้ คนไม่ปฏิบัติมันก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งนะ ถ้าคนปฏิบัติไปแล้ว ปฏิบัติเริ่มต้น เรื่องอย่างนี้มันยังเข้าไม่ถึง
หรือ

เวลาหลวงตาท่านมาที่โพธาราม เห็นไหม สังเกตบ่อย หลวงตาท่านพูดถึงจิตรวมใหญ่ ใครไม่เคยรวมใหญ่ไม่รู้หรือ ทำอย่างไรก็ไม่รู้หรือ ที่นี้เรามีแต่ทางวิชาการกัน วิชาการเราศึกษากันไป มันตีความมาเป็นทางปรัชญา มันคาดหมายกับดีกว่านะ ดีกว่าตรงที่ว่ามันเป็นจินตนาการ เวลาเราพูดนะ โอ... มันเข้าใจกันได้

สังเกตได้ไหม หนังสือตามตำราที่เขาซื้อมาอ่านกัน เขาจะอ่านแล้วมีความรู้ดีขึ้นมาอ่านแล้วมีความเข้าใจต่างๆ มีความเข้าใจ อ่านแล้วมีความเข้าใจ แต่พอมาอ่านหนังสือของครูบาอาจารย์ อ่านแล้วไม่เข้าใจ เพราะว่าความหมายที่ออกมาจากความจริง มันธรรมเหนือโลก แต่ของเราอ่านแล้วเข้าใจๆ เป็นเรื่องโลกทั้งนั้นนะ ถ้าให้เราพูด เราจะบอกว่านิยายธรรมะ มันเป็นนิยาย เห็นไหม ?

ความเข้าใจอธิบายออกมาอะ มันเป็นสามัญสำนึกของมนุษย์ คุณสิ เราไปอ่านหนังสือทางวิชาการ ส่วนใหญ่หนังสือวิชาการนี้ เขาไปทำงานแล้วประสบความสำเร็จแล้วเขาจะมาเขียนตำราบอกไว้ให้พวกเราเป็นการฝึกสติปัญญา

สติปัญญาอย่างนี้มันอ่านแล้วมันเข้าใจได้ ถ้าอ่านเข้าใจได้ สิ่งนี้มันเข้าใจได้ แต่เวลาประพฤติปฏิบัติเข้าไป มันเป็นการประพฤติปฏิบัติที่จิตมันเข้าไปรู้ไปเห็น อย่างที่ว่าจิตเดิมแท้ ผู้รู้ มันแตกต่างกันอย่างไร สมามันแตกต่างกันอย่างไร ทั้งๆ ที่มา มันมา

จากจิตหมด มันมาจากปฏิสันธิต เพราะมาจากปฏิสันธิตแล้ว สิ่งที่ปฏิสันธิตมาเกิด เป็นมนุษย์แล้ว

พอเกิดเป็นมนุษย์แล้ว มันเกิดจากอำนาจกรรม กรรมดีกรรมชั่ว พอเราเกิดจากอำนาจกรรม บุคคลทั่วไปเห็นไหม ทำดี ทำชั่วต่างๆ บุญบาปไม่มี เพราะคนนั้นทำ ความชั่วไม่เห็นบาปตอบสนองเลย คนนั้นทำความดี วิริยะอุตสาหะมหาศาลเลย ทำไม คนนั้นไม่ได้ความดี เห็นไหม เพราะเราศึกษาโดยวิทยาศาสตร์ ศึกษาโดยข้อเท็จจริง ที่ว่า ทำดีต้องได้ดี ทำชั่วต้องได้ชั่ว

แน่นอน เราเน้นย้ำตรงนี้มากเลย แล้วเราเชื่อมั่นว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เชื่อมั่นมาก ที่นี้ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ถ้าเราปฏิบัติในปัจจุบันนี้ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว มันคือจริงตามข้อเท็จจริงที่จิตมันเป็นเลย แต่ถ้าผลดีผลชั่วของวิญญูะ ผลของวิญญูะคือการเกิด ใจ

พอการเกิดขึ้นมาใช้ใหม่ โอ... คนนี้เป็นคนดีมากเลย ทำความดีมหาศาลเลย ทำไมเขาไม่ประสบความสำเร็จ ทำไมเขามีแต่อุปสรรคทั้งหมดเลย กรรมดีกรรมชั่ว กรรมนี้เป็นอจินไตย คำว่าเป็นอจินไตย อดีตชาติ อดีตต่างๆ ที่ทำมาเห็นไหม นี่เวลาทำสิ่งนั้นมา กรรมเก่ากรรมใหม่ พอกรรมเก่ามันส่งผลตอบสนองมา

ดูสิ หลวงตาท่านพูดบ่อย ___ ที่ว่าเวลาตกรอกไป สมัยพุทธกาลเขาเป็นเศรษฐี เป็นมหาเศรษฐีเลย เขาเอาเงินของเขาเที่ยวหาความสุขกับลูกเมียของคนอื่น เวลาที่เขาตายไป เพราะอะไร เพราะไปทำร้ายจิตใจ ทำร้ายครอบครัวคนอื่น ตกรอกอเวจีเห็นไหม หมุนเข้าไป ๔๐,๐๐๐ปี... มันเจ็บใจ... เลยนอกว่าจะไม่ทำอีกแล้ว...เมื่อไหร่จะพ้นจากทุกข์นี้... จะไม่ทำอีกแล้ว... ถ้าพ้นออกไปแล้ว จะทำบุญทำกุศล

นี่เวลาที่เขาใช้ชีวิตของเขาด้วยความคิดของเขา นี่ไง เขาทำชั่ว เขาทำลายครอบครัวคนอื่น เขามีเงิน เขาเอาเงินซื้อได้ทุกอย่าง อย่างเลย คนอื่นเดือดร้อนไปหมดเลย แล้วทำไมผลกระทบมันไม่ให้ผลกระทบสักที ทำไมเขาอยู่มาได้ สุดท้ายเขาตาย พอเวลาเขาตายนี้มันให้ผล เวลาพอตกรอกอเวจี เขาเจ็บหลายเห็นไหม พอเขาเจ็บหลาย เขาบอก ถ้าเขาเกิดได้อีก เขาจะทำคุณงามความดี

คูลี เทวทัตนะ เวลากิเลส เวลาวิภูษิตะเกิด จะปกครองสงฆ์ จะทำการแทน
พระพุทธเจ้า จะทำลายทุกอย่างเลย นี่พอสุดท้ายเวลาใกล้จะตายสำนักผิด สำนักได้ พอ
สำนักได้จะมาขอมาพระพุทธรูป พระพุทธรูปบอกมาไม่ได้หรอก เพราะทำความชั่วไว้
มาก พอมาไม่ได้ พอมาจะถึงวัดพระเชตุวัน ไม่ถึงหรอก พระพุทธรูปบอกมาอย่างไรก็
ไม่ถึง เพราะเขาทำความชั่วไว้มาก แต่เวลาเขามาถึงแล้วนะ ด้วยใจมันยอมรับแล้ว มันรู้
สำนักถูกผิดแล้ว พอรู้สำนักถูกผิดแล้ว จะลงจากแคร่เพื่อเคารพ จะไม่เข้ามาใกล้ จะไม่
นั่งบนแคร่ใจ พอลงจากแคร่ถึงดินธรณีสูบเลย พอสูบนั่นลากร่างกายลงไปจนถึงคาง

เราจะบอกว่า___พอเขาเข็ดหลาบ เขาบอกว่า ถ้าเขาเกิดได้แล้วเขาจะไม่ทำอย่าง
นี้อีกเลย เขาจะทำคุณงามความดีตลอด

แต่เทวทัตสำนักผิด พอสำนักผิดถวายขากรรไกรกับพระพุทธเจ้า ถวายอย่างนี้
เราคิดว่ามันเป็นของเล็กน้อยใจ แต่ใจคำนึงใจที่จะถวายสิ ความสำนักผิดชอบชั่วดีที่มัน
เป็นเรื่องของใจ พอมาเห็นไหม เทวทัตลงนรกอเวจี เพราะสิ่งที่ทำแล้ว มีการกระทำ มี
เหตุ มีผล มีปัจจัย มันมีวิบาก มันต้องลงนรกอเวจี พ้นจากนรกอเวจีขึ้นมาจะเป็นพระ
ปัจเจกพุทธเจ้า

นี่สิ่งต่างๆ เราจะเห็นว่าคนทำคุณงามความดี ทำไมทำความดีแล้วมันไม่เห็นได้ดี
เลย ทำไมคนทำชั่ว... เรามองเป็นวิทยาศาสตร์ เรามองว่ากรรมดีกรรมชั่วมันเกิดตั้งแต่
เกิดจากท้องแม่ไง เราไม่มองกรรมดีกรรมชั่วที่เขาทำมาตั้งแต่อดีตชาติ ทำดีทำชั่วที่เขา
ทำมาละ เพราะกรรมคัมภีร์กาล องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถึงมาตรัสรู้เป็น
พระพุทธเจ้า เพราะอะไร เพราะปรารถนาเป็นพระโพธิสัตว์ ปรารถนาคุณงามความดี
สร้างต่างๆๆๆ สร้างมาตลอดเห็นไหม ขนาดสร้างมาตลอด เทวทัตก็ตาม ชุชกก็ตามมา
ทำลายตลอด

ฉะนั้นทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ในปัจจุบันที่ว่ามันทำแล้วไม่ได้ผล ทำแล้วทำไม
มันไม่ได้ผลละ มันไม่ได้ผล เพราะ

๑.กรรมเก่ากรรมใหม่

๒.กรรมนี้กาลเทศะ

แต่ถ้าภาษากรรมดีกรรมชั่วที่เราเขียนตลอดเห็นไหม นั่งสมาธิทำความเห็นของเรา กรรมดีกรรมชั่ว มันพิสูจน์กันต่อหน้านี้ ถ้าเราทำด้วยความตั้งใจ จะทำคุณงามความดี จิตมันสงบได้ ถ้าจิตมันสงบได้ ถ้าจิตมีปัญหาได้ จิตมันยังชำระกิเลสได้ มันเห็นชัดๆ ถ้ามันชำระกิเลสได้ อันนี้สุดยอดของความดีเลย

สุดยอดความดีเพราะเหตุใด เพราะมันจะรู้จักตัวเองเห็นไหม เวลาเรามีปัญหากับโลก โลกมีปัญหามาก เวลาที่มีความทุกข์ร้อนไปกับโลก เรามีความทุกข์ร้อนไปหมดเลย เราแบกรับภาระไปหมดเลย แล้วเราแก้ที่ไหน ไปแบกโลก ไปแก้ไขข้างนอก มันแก้ไม่จบ

แต่ถ้าพูดถึงเรามีสติปัญญา มาแก้ไขที่เราเห็นไหม ถ้ามาแก้ไขที่เรา จบที่เราแล้วนี่ โลกเริ่มเย็นเป็นสุข เราก็มีความสุข เราก็มีความสุขด้วย โลกเขาจะมีความสุขเราร้อนขนาดไหน โลกเขาจะมีการเปลี่ยนแปลงขนาดไหน หัวใจนี้มันพ่นแล้ว หัวใจนี้มันชำระแล้ว คือเอาชนะตนเองสำคัญที่สุด เอาชนะเราได้สำคัญที่สุด ถ้าเอาชนะเราแล้วใครมันจะมาทำลายเรา ใครจะมาตัดทอน ใครจะมาเพิ่มสิ่งใดๆ ในหัวใจเรา ไม่มีทางเป็นไปได้เลย

นี่ถึงว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่วประเสริฐที่สุด ฉะนั้นพอทำเข้าไป สิ่งที่มีมันทำเป็นความจริง ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปนาสมาธิ คนที่จะภาวนา คนที่จะชำระกิเลส คนที่ภาวนาที่เข้ามา มันจะรู้จักสิ่งที่เป็นสมาธิ สิ่งที่จิตตั้งมั่น สิ่งที่จิตเป็นอิสรภาพ ชั่วคราวจากสัญญาอารมณ์ แล้วเวลามันพิจารณาของมันเข้ามาเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไปเห็นไหม เป็นพระโศดบัน พระสัทธาคามิ พระอนาคามิ ก็ยังไม่เห็นจริงตามที่ว่าจิตเดิมแท้ ที่ว่าจิตเป็นอย่างไร ผู้รู้เป็นอย่างไร

เพราะการชำระเข้ามา มันเป็นการทำงานเข้ามาเป็นขั้นเป็นตอนเข้ามา เพราะจิตมันหดสั้นเข้ามา หดสั้นเข้ามา จนถึงที่สุด พอถึงที่สุดถ้าจิตเห็นจิต จิตไปจับตัวจิตได้ พอจับตัวจิตได้ นี่ไง คำว่าจิตเดิมแท้ จิตเดิมแท้เป็นอย่างไร ผู้รู้เป็นอย่างไร เพราะตัวผู้รู้ อาสเวหิ จิตฺตานิ วิมุจฺจิง สุติ อาสวะสิ้นไป สิ้นไปจากไหน สิ้นไปจากจิต ทำลายอาสวะ เพราะอาสวะกับจิตมันจะอยู่ด้วยกัน พอทำลายอาสวะด้วย มันก็ทำลายจิตด้วย อาสเวหิ จิตฺตานิ วิมุจฺจิง สุติ

อัสเวหิเห็นไหม ทำลายหมดแล้ว อัสเวหิ จิตฺตานิ วิมุจฺจิง สุติ พอมันวิมุตติไปแล้ว นี่ไง พอวิมุตติไปมันจึงจะเห็นว่า วิญญูณ จิตฺตวิญญูณ ปฏิสนธิจิต ไอ้ที่ทำการอยู่นี้มันไม่เห็นปฏิสนธิจิต เพราะเหตุใด พระอนาคามียังไปเกิดเป็นพรหมไซ้ไหม พอพระอนาคามีตาย จิตนี้ก็ไปเกิดเป็นพรหม เพราะพระอนาคามียังไม่ใช้จิตเดิมแท้ไง

ไอ้จิตที่ว่าตัวเล็กตัวน้อย ตัวจิตมันเป็นอย่างไร ตัวจิตเห็นไหม เป็นสัตว์เล็กสัตว์น้อย มันเป็นจิตใหม่ ครอบบริบูรณ์ ถ้าไม่ครอบบริบูรณ์ ไม่มีภพชาติไง มันยังยืนยงภพชาติ ชาติของสัตว์ สัตว์ตัวเล็กตัวน้อย จะเป็นแมลงมันก็เป็ภพชาติไซ้ไหม เป็นชาติหนึ่งไหม? เป็น ถ้าเป็นชาติหนึ่ง ไครมาเสวยชาตินั้น จิตดวงใดมาเสวยชาตินั้น จิตดวงนั้นมันมาเสวย

พระโพธิสัตว์เห็นไหม พระพุทธเจ้าไม่เกิดเล็กกว่านกแขกเต้า ถ้าอย่างพวกเรา คูสิ ดูพระที่วาดิคนจิ๋วเห็นไหม ไปเกิดเป็นเลน เลนตัวเล็กหรือตัวใหญ่ จากมนุษย์นี้ไปเกิดเป็นเลน ถ้าเป็นเลนเป็นสัตว์ นี่ไง สิ่งเกิด จิตตัวเล็กตัวน้อย ถ้าเราเห็นเราเข้าใจอย่างนั้น เราจะเคารพไง

จิตหนึ่งเป็นได้ทุกๆ อย่าง จิตหนึ่งเวลาไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม เรามองไม่เห็นเลย สิ่งต่างๆ ที่มันหมุนเวียนไปนะ ฉะนั้นถ้าจิตหนึ่งอย่างนั้น ถ้าเราแก้ไขของเราได้ เราจะไม่เวียนไปอีก แก้ไขไม่ได้ละ มันจะไปของมันเรื่อยๆ ถ้าไปของมันเรื่อยๆ ตามแรงบุญแรงกรรม

คำว่าแรงบุญแรงกรรม มันจะเกิดภพชาติใด มนุษย์สมบัติ เวลาเกิดเป็นมนุษย์ไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม ทำไมไปเกิดเป็นเทวดา ถ้าการไปเกิดเป็นเทวดาเห็นไหม มนุสสเทโว มันเป็นเทวดาตั้งแต่เป็นมนุษย์ไ้ เพราะคำว่าเป็นเทวดาตั้งแต่เป็นมนุษย์ เพราะจิตใจเป็นธรรม จิตใจที่เสียสละเห็นไหม เวลาเกิดไปเกิดเป็นเทวดา เพราะว่าเขาเป็น เขาพร้อม นี่ไงกรรม กรรมดีมันก็เกิดดี

แล้วกรรมชั่วละ มนุสสเศรษฐจานโน มันทำแต่ทำลายเขา มันเกิดอยู่แล้ว เราจะบอกว่ามนุษย์สมบัติไ้ เราเกิดมานี้มนุษย์สมบัติ คำว่ามนุษย์สมบัติมันมีเหตุกับจิตดวงนั้น จิตดวงนั้นกับเหตุสมควรแล้ว มันจะไปเกิดเป็นภพชาติอย่างนั้นๆ โดยที่ว่ามันอยู่ในอำนาจของใคร มันอยู่ที่เหตุเห็นไหม เราสร้างเหตุได้อย่างไร มันจะไปเกิดใน

สถานะนั้นๆ นี่พูดถึงการเกิดนะ การเกิดที่จิตมันจะเป็นไป แล้วถ้าเรามีหลักมีเกณฑ์ของเรา เราจะไม่เกิดอีกเลย

ถ้าเราจะไม่เกิดอีกเลย เราต้องมีสติปัญญา ถ้าเราไม่เกิดนะ เราจะเข้ามาชำระล้างให้มันสะอาดบริสุทธิ์ ถ้ามันสะอาดบริสุทธิ์แล้วมันไม่มีแรงขับ แรงกรรม เกิดตามอำนาจของกรรม ถ้ามันไม่มีแรงขับอันนี้ แล้วมันจะไม่เกิดอีกไหม ถ้ามันไม่เกิดอีก ทุกคนไม่อยากได้ ไปเกิดอีกไม่มีสิ่งใดเลย ไม่เกิดอีกมันต้องไม่เกิดโดยข้อเท็จจริงนะ โอ้คำว่าเราปฏิเสธจะไม่เกิดอีก คนนั้นบอกชาติสุดท้าย ชาติสุดท้าย ชาติสุดท้ายของชาติหน้าไหม ชาติสุดท้ายของต่อๆ ไปไหม ชาติสุดท้ายของเอ็งนี่มันเป็นคำพูดใจ แล้วเป็นจริงหรือเปล่า เอ็งไม่เกิดฯ จริงหรือเปล่า มันเป็นไปได้หรือ

แต่ถ้ามันเป็นความจริง มันรู้กับใจดวงนั้น ถ้ามันรู้กับใจดวงนั้น มันจะเข้าใจตรงนี้หมด เข้าใจที่ว่าจิตมันเป็นอย่างไร มันต้องเห็นสภาวะของมัน จิตเดิมแท้ที่ส่องใส จิตเดิมแท้มองไปด้วยอุปกิเลส จิตเดิมแท้ที่ส่องใส จิตเดิมแท้เป็นผู้ข้ามพ้น เป็นผู้ทำลายตัวมันใจ มันต้องมีการกระทำของมันในตัวของมัน มันจึงจะข้ามพ้นได้ ถ้าไม่มีการกระทำของมันจะข้ามพ้นได้อย่างไร แล้วตัวมันทำอย่างไร ถ้าตัวมันทำจนทำได้สิ้นสุดแล้วมันก็จบ

พอจบแล้ว นี่ไง ครูบาอาจารย์ท่านพูดอยู่ เวลาเราสึกกิเลสไปแล้ว จิตนี้เป็นอิสระมาก พออิสระมาก มันไปได้เต็มทีของมัน มันจะรู้แจ้งของมันทั้งหมด แต่ถ้าของเรามีการครอบงำไว้โดยอวิชชา เราจะได้โดยภพชาติที่เราเห็นเท่านั้นแหละ แต่ถ้าเวลามันพ้นออกไป เราเคยผ่านเห็นไหม จิตนี้มันกว้างใหญ่ มันมีอิสระภาพมาก มันเข้าใจสภาวะตามความเป็นจริงหมด อันนี้เป็นผลของวิญญู เพราะวิญญูมันมีอยู่แล้ว

สิ่งต่างๆ มีอยู่แล้ว เพราะเรามีพุทธศาสนา เราถึงได้ฟังธรรมอย่างนี้ แล้วเรามีความเชื่อมั่นของเราอย่างนี้ เราจะแก้ไขของเรา เพื่อประโยชน์กับเรานะ แต่ถ้าเราแก้ไขของเราไม่ได้ เห็นไหม คำว่าแก้ไขนะ เราต้องตั้งสติ แล้วกลับมาแก้ไขของเราเอง ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สาธุนะ นี่ปฐมนิเทศ

คำว่าปฐมนิเทศ มันเป็นการชี้ทาง แล้วถ้าเราไม่เดิน เราไม่ปฏิบัติ เครื่องชี้ ก็ชี้อยู่นั่น คุณครูชี้ทางสิ เห็นไหมเขาชี้ไปทางไหน ถ้าเราไม่เดินไปตามนั้น

เราจะไปถึงเป้าหมายนั้นไหม นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราไม่ได้ปฏิบัติตามความเป็นจริงขึ้นมา เราจะถึงเป้าหมายนั้นไหม ฉะนั้นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันเป็น ปุณหมายป้ายทางชี้หน้าเรา

การว่าชี้หน้าเรานะ แต่ในการปฏิบัติมันต้องเกิดขึ้นมาจากเรา เกิดที่การกระทำของเรา นี่ไปเอาเครื่องชี้หน้าเป็นความจริง แล้วเราจะทำอย่างไรก็แล้วแต่ตามใจของเรา ตามใจของเราหมายถึงว่า มันจินตนาการเอาเอง นี่เวลาปฏิบัติมันจะจินตนาการเอาเอง ว่าความนี้เป็นสมาธิ สิ่งที่เราไม่เคยรู้ไม่เคยเห็น สมาธิเราก็ไม่เคยรู้ ไม่เคยเห็น พอจิต มันเป็นสัญญาอารมณ์ เราว่าอย่างนี้เป็นสมาธิ อย่างนี้เป็นปัญญา เพราะอะไร เพราะเรา ศึกษาของเรามาแล้ว มันไม่เป็นความจริงหรอก

แต่ถ้าเราทั้งหมดเลย ล้มโตะ ความรู้ความเห็นนี่ล้มโตะเลย เวลาศึกษาๆ มา แต่ เวลาปฏิบัติล้มโตะเลย แล้วถ้ามันเกิดขึ้นมาเห็นใหม่ มันสร้างขึ้นมาสรางโตะขึ้นมา สรางที่อยู่อาศัยของมันขึ้นมาตามความเป็นจริง เราทำเองนะ ล้มโตะ โตะนี้เป็นที่ สาธารณะ เป็นสิ่งที่ไม่มีใครเป็นเจ้าของ แต่ถ้าไม่มีสิ่งใดเลย ถ้าเราปฏิบัติของเราขึ้นมา ละ สติก็เป็นสติของเรา สมาธิก็เป็นสมาธิของเรา ปัญญาก็เป็นปัญญาของเรา ถ้ามันเป็น ความจริงนะ มันจะมหัศจรรย์มาก เราจะเข้าใจของเรา เราจะรู้ของเรา มันเป็นปัจจัยตั้ง

นี่ที่บอกว่า ถ้าเอาชนะตนเองได้ ถ้าเราควบคุมใจของเราได้ ใครมันจะเข้ามา ขัดแย้งในใจของเรา ใครจะมาให้คำหรือตัดคำคะแนนในหัวใจของเรา มันเป็นไปได้ เลย แต่ขณะที่เราไม่มีของเราเท่านั้นเอง เรากพร่องของเราเอง แล้วแรงปรารถนา เรา อยากได้อะไรเป็น อยากให้มันเป็นสมเป้าหมายของเรา เราไปให้ตัวเอง เราไปปฏิบัติ ของเราเอง มันจะไม่เป็นความจริงอย่างนั้นหรอก

แต่ถ้าการปฏิบัติของเรามันเป็นไปตามข้อเท็จจริง มันสมบูรณ์แบบนะ ถ้ามัน สมบูรณ์แบบ จิตมันจะพัฒนา มันจะเป็นความจริง นี่พูดถึงจิต แล้วเวลาเกิดมันยังจะ มหัศจรรย์นะ

การกำเนิดของจิตมีอยู่ ๔ อย่าง เป็นโอปปาติกะ เกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหม เกิดแล้วใหญ่เลย เกิดในครรภ์ เกิดในน้ำคร่ำ นี่การเกิดในน้ำคร่ำ เกิดเป็นสัตว์เล็กสัตว์ น้อยที่ไปเกิดในน้ำคร่ำ คูสิ เชื้อโรคต่างๆ ก็ไปเกิดในน้ำคร่ำ เกิดในครรภ์ เกิดในไข่

เกิดเป็นโอปปาติกะ แล้วพอย้อนกลับมาที่อาหาร อาหาร ๔ ของการกำเนิดในวิญญูเห็นไหม นี่คำข้าว กวพิงกวราหารเป็นคำข้าว ผัสสาหาร วิญญาณาหาร มโนสัจเจตนาหาร อาหารมันแตกต่างกัน

การกำเนิดของจิต พระพุทธเจ้าพูดไว้หมดเพราะอะไร เพราะถ้ามันเข้าใจจิตแล้ว มันจะเข้าใจเรื่องนี้หมด แล้วพอมันเข้าใจเรื่องนี้หมดแล้ว มันเห็นได้หมด แต่เห็นแล้วก็เห็นโดยจิต โดยการกระทำของตัว แต่เวลามันอธิบายตามความเข้าใจอันนั้น ให้ผู้อื่นเห็นอย่างนั้น มันก็ต้องไม่มีความลึกลับสงสัย จิตมันทะลุเข้าไปเห็นด้วยกันเหมือนกันหมด มันก็จบใจ ถ้ามันไม่เห็นด้วยเหมือนกันหมดมันก็ไม่จบตามความจริงของมัน ฉะนั้นนี่พูดถึงผลของวิญญู แต่พูดจริงๆ แล้วนะ จิตหนึ่งเดียว สิ่งที่เป็นไปมันเป็นอย่างนั้น ฉะนั้นเป็นไปอย่างนั้น

ดูสิ เวลาเกิดตายๆ ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเห็นไหม ไม่มีต้นไม่มีปลาย แล้วอย่างเรานี้อยู่ ๑๐๐ ปี ถ้าคิดถึงว่าจิตหนึ่ง จิต ๒ ดวงไปด้วยกัน จิตหนึ่งเกิดเป็นมนุษย์นี้ ๑๐๐ ปี จิตอีกดวงมันไปเกิดเป็นสัตว์ เกิดเป็นแมลงต่างๆ คิดดูสิว่า มันเป็นเรื่องๆ ชาติเลยนะ กับเราชาติเดียว คิดดูสิ เราเกิดเป็นแมลง แมลงอายุ ๗ วัน ๗ วัน เท่ากับชาติหนึ่งๆ นี่ กับชาติหนึ่ง ๑๐๐ ปีนี้

ฉะนั้นเวลาเราพูดถึง แหม! รักกันมากนะ ขอให้พบกันทุกชาติๆ แล้วมันเกิดกันคนละภพอย่างนี้ ทุกชาติๆ มันเป็นอย่างไร ฉะนั้นเวลารักกันชอบกัน เวลาอุทิศส่วนกุศลให้กัน ก็อุทิศส่วนกุศลให้เจ้ากรรมนายเวร เพราะการเกิดกำเนิดของเรา ใครทำผิดพลาดไว้อย่างไร มันจะผิดพลาดไป แล้วถ้ามันเป็นความดีมา มันสมควรปรารถนา ถ้าจิตใจมันสมควรต่อกัน มันก็จะมาพบมาเห็นกัน มันจะบอกว่ามันมีเวรกรรมมหาศาล

ถึงบอกว่าสิ่งที่เราอุทิศส่วนกุศลต่อกัน เราขอขมาต่อกัน สิ่งนี้มันจะเข้ามา เพราะจิตดวงนั้นก็จิตดวงนั้น เราเคยสัมผัสกันมาใช่ไหม เราเคยเป็นญาติ เป็นพี่ เป็นน้อง เป็นต่างๆ กันมา ไม่ภพชาติใดก็ภพชาติหนึ่ง จะไม่มีดวงจิตดวงใดเลยที่จะไม่เคยเป็นญาติเป็นพี่น้องกันมา เพราะอะไร เพราะการเกิดการตาย

ดูสถานะเห็นไหม โลกนี้คือละคร เกิดมาเป็นคน แล้วเวลาจิตตายไป จิตมันเกิดไปต่างๆ พอมันเกิดต่างๆ เกิดมาเป็นคน เขาบอกจิตดวงหนึ่งนะ เวลาเกิดเป็นคน

จิตดวงหนึ่งนี้ทำความดีไว้มาก เกิดเป็นคนมาตลอดเลย ๑๐๐ ชาตีกี่ ๑๐๐ ศพ ๑,๐๐๐ ชาตีกี่ ๑,๐๐๐ ศพ นี่เขาบอกเอาศพ เอาร่างกายของคนที่เกิดของจิตดวงนี้ เจ้าของตัวเอง นี่ เกิดตายๆๆๆ เอามาซบๆๆๆๆไว้นะ มันจะมากมายขนาดไหน นี่จิตดวงเดียวนี้

นี่พอจิตดวงเดียว ถ้าเราระลึกไม่ได้ เหมือนทางวิชาการเราเขียนไว้เอง แล้วเรามาศึกษาเองนะ เรานี้มาศึกษากันเอง เอ๊ะ! อันนี้ทำไมมันลึ้นๆ วะ ก็เคยเขียนไว้ชาตีกี่แล้วไง แล้วชาตินี้ก็มาเรียนของกูนี่ไง แต่ไม่มีใครรู้หรือ กูเองก็ไม่รู้นะ ตัวเองไม่รู้หรือรอก แต่ถ้าปฏิบัติไป ถ้าของอย่างนี้ ใครรู้ใครเห็นได้ ถ้าใครรู้ใครเห็นได้โดยสัมมาทิฐิ โดยความถูกต้องเป็นจริงนะ เขาจะเกิดความสังเวช แล้วเราจะไม่ออกมาพูดเป็นวิทยาศาสตร์แบบโลกใจ ว่าเราเคยเป็นอย่างนั้น อันนั้นเป็นสมบัติของเรา ไม่มีใครเชื่อเราหรือ

ถ้าเราเป็นคนรู้จริงนะ นี่เขาจะเก็บไว้ในใจลึกๆ จะคุยต่อเมื่อเป็นประโยชน์กับลูกศิษย์ลูกหาเท่านั้น เขาไม่เอามาพูดกันหรือ รอกคนที่เอามาพูด ป้าง ป้าง ป้าง ไม่รู้อะไรเลย

ดูสิ อย่างเช่นปัจจุบันนี้นะ เราได้ยินมาบ่อยมากเลยทั้งพระทั้งโยม อดีตชาติเป็นพระเจ้าตาก ใครๆ ก็เป็นพระเจ้าตาก แล้วพระเจ้านี้จิตหนึ่ง แล้วพระเจ้าตากใครถูกใครผิดวะ ใครๆ ก็พระเจ้าตากนะ ตามวัดนี้ไปดูสิ เราไปเรารู้แล้ว ถ้าวัดไหนขึ้นรูปไว้ชัดๆ ส่วนใหญ่เขาจะขึ้นรูปของเขากับรูปของพระเจ้าตากไว้คู่กัน เขาบอกเป็นนัยๆ ใจไปดูก็เห็นแล้ว นี่ก็ ๑ ตากแล้วนะ ไปเจอวัดอื่น ๒ ตากแล้วนะ พระก็เป็น โยมก็เป็น อดีตชาติเป็นพระเจ้าตากๆ ไซ้ อดีตเป็นพระเจ้าตากองค์หนึ่ง แต่พระเจ้าตากไปแล้วก็ไปเกิดเป็นอีกคนๆ หนึ่งเท่านั้น แล้วเวลาของพระเจ้าตากกับในปัจจุบันนี้ ๒๐๐ ปี นี่ จิตนี้ ๒๐๐ ปี เวลาเกิดตาย เราต้องดูวันตาย พอวันตายแล้วนี่ไปเกิดเป็นใคร พอเกิดเสร็จแล้วไปเกิดเป็นหนึ่งเดียว แล้วนี่เป็นพระเจ้าตากกันไปหมด นี่ไง ไอ้คนที่พูดออกมาปาวๆๆ นั่นนะ มุสา โกหกมดเท็จทั้งนั้น

แต่ถ้าเป็นความจริงนะ เพราะความเป็นจริงจะบอกกับใคร บอกออกไปแล้วจะไปพิสูจน์อย่างไร ว่าไอ้ของคนอื่นมันเป็นตากปลอม เราเป็นตากจริง เอาอะไรมาพิสูจน์ ใครจะมาพิสูจน์?

แต่ถ้าของเรา เราจะแก้กิเลส เราจะชำระจิตของเราละ ไอ้สิ่งนี้มันเป็นจริงไหม ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมา พระเจ้าตากเป็นผู้กอบกู้ชาติ กอบกู้ชาติเสร็จแล้วมอบให้พุทธศาสนา เพื่อความมั่นคงของศาสนา สร้างบุญกุศลไว้มหาศาลขนาดนี้ ถ้าสร้างบุญกุศลมหาศาลนี้มันจะไปเสริมบารมีไง มาเสริมในการประพาศปฏิบัติ เสริมเขาวัวปัญญา เสริมความต่างๆ ของคนที่พระเจ้าตากไปเกิดนั้น ถ้าปฏิบัตินะ เพราะอะไร

พระโพธิสัตว์เห็นไหม เวลาพระโพธิสัตว์สร้างคุณงามความดีไว้ คุณงามความดีมันจะตอบสนองกลับมา เพราะพระโพธิสัตว์เสียสละชีวิต เสียสละทุกๆ อย่างเลย มาเกิดเป็นพระพุทธเจ้า นี่พระเจ้าตากก็เสียสละทุกๆ อย่าง เป็นผู้นำ กู้ชาติ กู้ต่างๆ มันก็จะมาเสริมให้จิตดวงนั้นมันมีคุณค่า เสริมให้เขาวัวปัญญานั้นจะไม่ทำลายใครนะ จะเข้ามาทำลายกิเลสของตัวเอง ถ้าเข้ามาทำลายกิเลสของตัวเอง นี่ถ้าเป็นของจริง นี่บารมีธรรมมันเป็นอย่างนี้ไง บารมีธรรมไม่ใช่มาอวดกัน มาดักเอาว่านี่เป็นพระเจ้าตาก ทุกคนต้องเชื่อมั่นนะ... ฉันเป็นพระเจ้าตากนะ... หมามันก็ไม่เชื่อ... หมามันกระโดดกัดเอาด้วย มันบอกนี่ไม่รู้ตากไหน

นี่พูดถึงเวลาถ้าจิตมันเป็นสัมมาทิฐิ มันรู้เห็นของมันนี่นะ รู้เห็นของความเป็นจริงนี่ ครูบาอาจารย์ท่านผ่านมาแล้ว ท่านจะรู้เรื่องอย่างนี้ เพราะมันเป็นไปได้ คำว่าเป็นไปได้ เรานั่งกันอยู่นี่นะ เราจะดูถูกความคิดของคนอื่นได้ไหม ความคิดของแต่ละคน เขาก็มีปัญญาของเขาใช่ไหม?

จิตก็เหมือนกัน จิตของเขา จิตทุกดวงจิตมันเกิดมันตายมามาก พอมันเกิดมันตายมามากนี้ เพราะการเกิดและการตายในปัจจุบันนี้ เอาปัจจุบันนี้เป็นเกณฑ์ เราย้อนอดีตชาติไป ทุกๆ ชาติ ที่นั่งอยู่นี้ มันมีเหมือนกันหมด พอมีเหมือนกันหมด เวลามันคือเวลา แต่มันเวียนตายเวียนเกิดกันมา พอเวียนตายเวียนเกิดมา มันก็สร้างบุญสร้างบาปมาทุกดวงใจ ทุกดวงใจที่เกิดมาสร้างมาหมด พอสร้างมาหมดมันก็มีบาปมีบุญมีกรรมอยู่ในใจดวงนั้น

พอใจดวงนั้นเห็นไหม นี่ภาวนามยปัญญา โลกุตตรธรรม เป็นปัญญาเกิดจากจิต ปัญญาทางโลก ปัญญาเกิดจากสมอง ปัญญาเกิดจากการศึกษา ศึกษาทางวิชาการ ศึกษาทางการวิจัย ศึกษาต่างๆ ศึกษาทางสมองทั้งหมด นี่คือนิปัญญาของโลก แต่ถ้าเวลาจะเกิดการภาวนาขึ้นนี้ มันจะเกิดปัญญาของจิต เพราะอะไร เพราะจิตนี้เป็นจิตหนึ่ง

จิตหนึ่งเวลาเกิดปัญญา เพราะจิตนี้เป็นกิเลส เวลาปัญญาที่เกิด มรรคญาณมันเกิดเห็นใหม่ อริยสัจมันเกิด มันเกิดที่จิต แล้วมันทำลายกิเลสเดี๋ยวนั้นเลย แต่ถ้ามันเป็นปัญญาของโลกเห็นใหม่ นี่ตัวจิต ตัวจิตคือตัวนามธรรมที่เป็นหัวใจ พลังงานนี้มันส่งออก คือพลังงานธรรมชาติมันจะกระจายตัวไปไหน พอจิตมันกระจายตัว พลังงานมันเกิดขึ้นมานี้ พลังงานนี้มันกระตุ้นอะไร มันกระตุ้นหัวใจ กระตุ้นสมอง กระตุ้นต่างๆ ให้ทำงานเห็นใหม่

พอพลังงานมันเข้ามาถึงสมอง สมองได้พลังงาน สมองนี้มันเป็นสสาร พอสสารมันเป็นสมอง มันเป็นเรื่องของสมอง มันเป็นความคิดไปไหน พอมันเป็นความคิดไปไหน เพราะพลังงานมันเกิดมาจากใจ พอเกิดจากสมอง สมองนี้บังคับร่างกายเห็นใหม่ สมองเป็นความจำ นี่สิ่งต่างๆ ปัญญาโลกเกิดตรงนี้ ถ้าปัญญาธรรมมันเกิดที่ใจนี้ พอมันเกิดที่ใจ เพราะจิตมันต้องสงบขึ้นมาก่อน

ฉะนั้นเราจะบอกว่า ถ้าเรานั่งกันอยู่ที่นี่ ใครรู้บ้างว่าคนอื่นจะมีอำนาจสนามมากน้อยแค่ไหน ถ้าเราไม่รู้จิตของคนอื่น ปัญญาความคิดของคน นั่งกันอยู่ที่นี่ไม่รู้ใครคิดอะไร ความคิดอันนี้ ความรับรู้อันนี้ มันอยู่ที่บุญกุศลที่สร้างมา ถ้าบุญกุศลที่สร้างมาเห็นใหม่ ความคิดคือความคิดที่ดี ความคิดเรามีจิตใจสาธารณะ ความคิดที่เพื่อประโยชน์สังคม

คุณ ในตระกูลของเราเห็นใหม่ มีความกตัญญู มีความเคารพพ่อแม่ มีความรักพี่รักน้อง นี่ไง ถ้าใจเป็นบุญ ถ้าใจมันเป็นบาปนะ มันบอก โอ้โฮย คนนั้นก็ทำลายเรานั่นก็ทำลายเรา นี่ไง แม้แต่เรานั่งอยู่ที่นี่ เราจะรู้ความคิดไม่ได้เลย ฉะนั้น พอจิตมันสงบเห็นใหม่ เราทำจิตสงบ พอจิตสงบข้อมูลอันนี้มันจะไปรู้ของมันไป

ถ้าจิตสงบ จิตของคนที่ไม่มียึดไม่มีเกณฑ์ จิตสงบที่ดีขึ้น เห็นตามข้อเท็จจริง จิตของคนนะ มันไม่มีหลักมีเกณฑ์ จิตของคนที่ยึดแอ่ว วุฒิภาวะมันเหลวไหลมาก จิตมันพอเวลาภาวนาไป มันเกิดความนึก การคาด การหมาย มันจินตนาการ นี่ไง ตากปลอมใจ พอมันตากปลอม มันก็...

เวลารูบาอาจารย์ท่านพูดนะในวงกรรมฐาน ท่านบอกอยากรู้วาระจิต พอจิตมันสงบไปเห็นอดีตชาติเป็นเหยี่ยว ลิ่นสองแฉกนี่ ออกมาจะกล้ำบอใครใหม่ อดีตชาติฉัน

เกิดเป็นเหี้ย มันก็จินตนาการของมันไปนั่นนะ เกิดหมดนะ สัตว์เห็นไหม ดูสิ ดูพระที่ไปเกิดเป็นเลนยังไปเกิด

ฉะนั้นถ้ามันเกิดอย่างนี้ สิ่งทีไปเกิดแล้วมันได้สั่งสมมากน้อยแค่ไหน ถ้ามากน้อยแค่ไหน เวลามันรู้จริงของมันขึ้นมา จะเกิดเป็นสิ่งใดก็แล้วแต่ สิ่งที่เกิดนะเพราะบุญกรรมเราพาเกิด จะเกิดเป็นสิ่งใดมันเป็นเรื่องอดีตนะ เป็นเรื่องสิ่งที่เป็นผลของกรรม เป็นวิบาก ฉะนั้นพอเราเกิดมาดี สิ่งที่เกิดมาดีมันจะหนุนมาๆ นะ ถ้าหนุนต่อเนื่องถึงพระโพธิสัตว์ ถึงมาเกิดเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เกิดเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า เกิดมาเป็นผู้ที่มีบุญญาธิการ ถ้ามีบุญญาธิการนะจะไม่ทำลายสิ่งใดทั้งสิ้น จะมีแต่คุณงามความดี

นี่พูดถึงเวลาถ้าจิตมันรู้จริง มันจะไม่พูดพล่ามๆ ไปหรอก รู้จริงเห็นจริง มันยิ่งรู้จริงมันยิ่งเห็นจริง มันยิ่งสังเวชนะ พอธรรมสังเวช มันสังเวชนะ เมื่ออดีตชาติเป็นอย่างนั้น แล้วชาตินี้เป็นอย่างนี้ แล้วมันยังตรากตรำกันไป เรายังต้องตรากตรำกันไป คือ ยังต้องเกิดไปข้างหน้าอีก

ฉะนั้นสิ่งนี้ในทางการประพฤติปฏิบัติ ในปัญญาชนเขาบอกพูดอย่างนี้ไม่ได้ การแก้ต้องไปอีกก็อดีตชาติ แล้วในปัจจุบันก็ไปอนาคต อันนี้ไม่ใช่ อันนี้เป็นผลของวิญญูะ อันนี้เป็นผลของกรรมเก่า กรรมเก่ามันจะพัฒนาขึ้นมาให้เรามีมุมมอง มีอำนาจวาสนา พระพุทธเจ้าสอนในปัจจุบันนี้ แก่ใจที่ปัจจุบัน ไม่มีพระอรหันต์ที่บอกว่าจะชำระกิเลสมาตั้งแต่ชาติที่แล้ว... แล้วชาตินี้จะเป็นพระอรหันต์... หรือพระอรหันต์จะไปชำระกิเลสเอาชาติหน้า ไม่มี! **พระอรหันต์คือชำระกิเลสในชาติปัจจุบันนี้เท่านั้น!!** แต่พูดถึงสภาวะกรรม พูดถึงอำนาจวาสนาเรามี มันจะย้อนกลับมาว่าเวลาภาวนา เวลาปัจจุบันมันจะได้ผลหรือไม่ได้ผลอยู่ตรงนี้ไง

ฉะนั้นเวลาธรรมะอยู่ตรงนี้ เวลาเราปฏิบัติของเรา เราตั้งใจของเรา ทำไมเราทุกข์เรายาก เราไม่ได้ผล จะได้ผลหรือไม่ได้ผล หรือปฏิบัติแล้วมันจะมีเหตุปัจจัยอะไร มันก็เป็นเรื่องของกรรมเก่ากรรมใหม่ เราจะย้อนกลับมาในปัจจุบันนี้ ถ้าในปัจจุบันนี้จะบอกว่าเวลาจิตเราสงบ หรือเรามีปัญญาขึ้นมา มันเป็นธรรมเหนือโลกนะ

เราพูดกับใครแล้ว ครูบาอาจารย์ที่ปฏิบัติมาแล้ว ส่วนใหญ่แล้วนี้ท่านไม่ค่อยกล่าวพูดกับโยมเท่าไร เพราะพูดออกไปเขาจะหาว่าเราบ้า ทั้งๆ ที่สติ มหาสดินะ มีมหาสติ สติครอบงำควบคุมจิตนี้ได้หมดเลย แล้วพัฒนาการของจิตเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา แต่ไม่กล่าวพูดกับโยมนะ เพราะโยมก็เป็นสมมุติ เป็นเรื่องโลก

ถ้าพูดออกไปนะ เพราะอะไร นิยายธรรมะมันเยอะด้วยใช่ไหม พอพูดออกไปนี่เหมือนกันเลย เวลาพูดถึงนิยายธรรมะ พูดถึงจินตนาการก็เป็นเรื่องหนึ่ง แล้วคนปฏิบัติได้จริงมันก็จะเป็นอย่างนั้น รูปแบบมันคล้ายคลึงกัน แต่ไม่ใช่ นิยาย ไม่ใช่เรื่องไม่จริง มันเป็นเรื่อง มันเป็นเรื่องจริงกับใจดวงนั้น แล้วใจดวงนั้นไม่มีหลักมีเกณฑ์ แล้วจะพูดออกมาจะ เห็นไหมถึงมีสติ มีมหาสติว่าไม่อยากพูดกับโยม ไม่อยากพูดกับเขา เวลาพระพุทธเจ้าตรัสธรรมขึ้นมานะ “เราจะสอนได้อย่างไร” พูดออกไปนะ มันคนละเรื่องเดียวกัน มันคนละเรื่องกับโลก

แล้วพูดออกไปถ้าประธานนะ ถ้าพวกเราไม่เป็นชาวพุทธ เราไม่เชื่อมั่นว่าพระพุทธเจ้าพูดอย่างนี้นะ สงสัยพระพุทธเจ้าสติไม่ดี โน่นก็ไม่ใช่ของเรา นี่ก็ไม่ใช่ของเรา เอ! เอาพระพุทธเจ้าส่งโรงพยาบาลหรือเปล่านี่ แต่เพราะเรามีความเชื่อ เราเป็นชาวพุทธเราถึงได้เชื่อ นี่ไง ความรู้ความเห็นมันขัดแย้งกับโลกเห็นไหม

ฉะนั้นพอเป็นมหาสติ มหาสติมันควบคุมได้ขนาดนี้แล้ว แต่จะพูดกับโยมเขาจะพูดอย่างไร แต่เพราะพวกเรานี้เป็นชาวพุทธ และพวกเราเป็นลูกศิษย์พระป่า เพราะพระป่าเขาพูดอย่างไร อย่างเราพูดกับโยมนี้นะ โยมจะฟังเราด้วยความเข้าใจมาก

ถ้าเราไปพูดกับข้างนอกนะ พูดกับคนที่ไม่เคยฟังนะ พอออกไปฟังเทศน์หลวง พ่อไหม พอไปฟัง นี่เทศน์จบแล้วนะ... หลวงพ่อเมื่อไรจะเทศน์ล่ะ? ทำไมหลวงพ่อก็ไม่เทศน์สักที? เห็นนั่งพูดอยู่นี่ ไม่เทศน์สักทีเลย แล้วจะเทศน์เมื่อไรล่ะ? ก็ต้องขึ้นนะโม ตัสสะ ก่อนสิ โอ๊ย! นี่เห็นไหมถ้าคนฟังไม่เป็น ไม่เป็นเลยล่ะ ถ้าจะเทศน์นะ ต้องขึ้นนะโม ตัสสะ นะ โอ้ย... ต้องอาราธนาธรรมก่อนนะ ถ้าไม่มีพิธีเขาก็ไม่ยอมรับแล้ว แต่พอพูดเป็นความจริงนี้ เมื่อไรจะเทศน์สักที ไม่เห็นจะเทศน์เลย เวลาพูดความจริงพูดสักจะ มันบอกไม่ได้เทศน์นะ นี่ถ้าคนฟังไม่เป็นไง

นี่เราถึงบอกว่า เราเป็นลูกศิษย์กรรมฐานนะ ตรงนี้มันเป็นประโยชน์กับเรามาก แล้วเราจะเข้าใจ จะเป็นประโยชน์กับเรา ถ้าไม่เข้าใจเรื่องของจิต ฉะนั้นเรื่องของจิตว่า จิตเล็ก จิตน้อย จิตเกิด จิตต่างๆ จิตนี้ละ เวลาพูด นี่พูดโดยวิญญูะ คือจิตมันเป็นตาย ตัวอย่างนี้

แต่ถ้าพูดในการปฏิบัตินะ เขาบอกว่าจิตเกิดตายๆ นี่ เขาเปรียบเทียบไง เวลาปฏิบัติไปแล้วนะ เวลาปฏิบัติ เวลาแสดงธรรม เขาต้องพยายามเป็นคตธรรม เป็นแบบอย่าง เป็นอุบาย อารมณ์หนึ่งก็ชาติหนึ่งนะ ความคิดหนึ่งคือจิตมันเกิดแล้ว คือมันเสวยอารมณ์แล้ว แล้วพอมันคิดอารมณ์ใหม่เห็นใหม่ ความอารมณ์หนึ่ง เขาว่าชาติหนึ่งๆ เชียวละ นี่ถ้าจับได้ เพราะมันเป็นปฏิจสมุปบาท อวิชชา ปจฺจยา สงฺขารา สงฺขารา ปจฺจยา วิญญานํ นี่อารมณ์หนึ่ง พลังงานจิต การกระทำของมัน มันทำให้เกิดอารมณ์ได้

อย่างเช่น เรานั่งสบายๆ เราเห็นภาพอะไรนี่จิตไม่รับรู้ เห็นภาพนะ แต่ไม่รู้ว่า เป็นภาพอะไร คนเป็นได้บ่อยๆ อันนี้เพราะอะไร เพราะจิตมันไม่ออก นี่ปัจจัยการมันไม่เกิด ขบวนการของจิตมันไม่ได้ทำงาน ถ้าขบวนการของจิตทำงาน เราเห็นรูปเรารู้ว่ารูป ฟังเสียงนี้รู้หมดเลย เพราะอะไร เพราะจิตมันมีสติ พลังงานที่ว่า นี่จิต เห็นไหม พลังงานมันกระจายตัวออก แล้วสมองรับทำงานเห็นใหม่

แต่นี้มันเร็วไง ความเคลื่อนที่ของจิตเร็วกว่าแสง เร็วกว่าทุกๆ อย่าง แล้วที่เราฝึกกันนี้ เราก็ฝึกกลับมาตรงนี้ไง คำว่าเร็วกว่าแสงนี้ ขบวนการมันเร็วมากเห็นใหม่ เรื่องขบวนการของการเคลื่อนไหวนี้ เพราะมันสั่งที่ประสาท ประสาทสั่งให้ร่างกายมันเคลื่อนไหว แต่ใครเป็นคนสั่งละ ความคิดใช้ไหม เราต้องการใช้ไหม แต่ถ้าพอเรากำหนดพุทโธๆ ถ้าจิตสงบเข้ามา มันจะเห็นฐิติจิต ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ

สมาธิคือจิตตั้งมั่น พอตั่งมั่นแล้ว เพราะพวกเราไม่ตั้งมั่น พวกเราออกแวกวอแวก แล้วเราก็คิดประสาอารมณ์ของเรา แต่พอมันตั้งมั่นขึ้นมาแล้วนี่ แล้วออกรู้ของมันนะ มันจะเป็นโลกุตตรธรรม โลกุตตรปัญญา ถ้าโลกุตตรธรรมนะ ธรรมเหนือโลก โลกคือโลกทัศน์ โลกคือหมู่สัตว์ เราว่าโลกที่เหยียบย่ำอยู่ก็คือโลกใบนี้ไง ไ้อ์โลกใบนี้

มันเป็นวัตถุธาตุ ไอ้โลกภพชาตินี้สิ ชีวิตๆ หนึ่ง ชาติหนึ่ง โลกหนึ่ง แล้วพอละเอียด
ขึ้นมา ความรู้สึกหนึ่ง นี่โลกทัศน์

ถ้าอธิบายเป็นกรรมฐาน เป็นอุบายวิปัสสนา มันยกมาหมดเลย ยกมาขยายความ
ได้มหาศาล พวกกันไม่มีวันจบ พอไม่มีวันจบปั๊บ ครูบาอาจารย์องค์ไหน พูดลักษณะใด
เราไปจับคำๆ เดียวมานะ แล้วบอกเป็นอย่างนั้น ที่เถียงกันอยู่ในปัจจุบันนี้ เพราะเหตุนี้
แหละ อาจารย์ที่ว่าอย่างนี้จับคำเดียว แล้วท่านอธิบายมาตั้งมหาศาลเลยนะ มันไม่เกี่ยว
เนื่องกัน

แต่ถ้าคนเป็นนะ ท่านพูดอย่างนี้เพราะเหตุใด ท่านมีอะไรถึงพูดคำนี้ออกมา
แล้วเวลาพูดออกมา พูดกับปุณฺณอย่างหนึ่ง พูดกับพระโสดาบันอย่างหนึ่ง เพราะ
ความรู้ของพระโสดาบันกับปุณฺณต่างกันแล้ว พูดกับพระสัทธาคามิพูดสูงกว่าพระ
โสดาบันแล้ว พูดกับพระอนาคามีพูดสูงกว่าพระสัทธาคามินะ เพราะพระโสดาบันมี
ความรู้ระดับหนึ่ง พระสัทธาคามิมีความรู้ระดับหนึ่ง พระอนาคามีมีความรู้ระดับหนึ่ง
พระอรหันต์มีความรู้รอบ

ถ้ามีความรู้รอบนะ พระอรหันต์กับพระอรหันต์คุยกันนะ โอ้โฮ! ไม่มีอะไร
ขัดแย้งกันเลย เพราะรู้รอบเหมือนกัน แต่เวลาพระอรหันต์จะมาพูดกับปุณฺณนะ ถ้า
พระอรหันต์พูดรู้รอบอย่างนี้ละ ก็อย่างที่พูด เอ! พระพุทธเจ้านี้สติดีหรือเปล่า เพราะถ้า
พระอรหันต์พูดอย่างนั้นได้ เพราะจิตมันเข้าใจอย่างนั้น มันเป็นเรื่องอย่างนั้นด้วยนะ แต่
เอาความจริงอย่างนั้นมาพูดกับโลกไม่ได้

ฉะนั้นเวลาพูดกับโลกจึงต้องเอาสมมุตินี้ไป “กินข้าวยัง สบายดีไหม” ทุกคน
บอก “สบายดีครับ” จริงๆ ไม่สบาย ใครสบายบ้าง สบายดีไหม สบายครับ แต่จริงๆ
ไม่สบาย นี่ไง โลกโกหก! แต่เขาโกหกก็ต้องโกหกกับเขา จริงๆ นะ เป็นอย่างไร
สบายดีไหม ทุกคนก็ต้องบอกสบาย แต่ในใจเรานะ ไม่มีใครสบายหรอก ทุกข์เป็น
อริยสัจ ทุกข์เป็นความจริง ถ้ามโกหก ไอ้คนตอบก็ตอบโกหก แต่บอก โอ้โฮ! โลกนี้
เจริญนะ แต่บอกว่าเป็นทุกข์ๆ

ใครบอกว่าศาสนาพุทธนี้เป็นศาสนาทุกข์นิยม เขาเข้าใจผิด สัจจะนิยม มันเป็น
ความจริง พระพุทธเจ้าพูดความจริง และความจริงที่เราเข้าใจไม่ถึง ความจริงที่เราไม่รู้ไม่ได้

จิตตั้งมั่นหมายถึงว่ามันไม่รับรู้อะไรเลย มันไม่รับรู้แม้แต่เสียง นั่งอยู่ เสียงหรือความรับรู้ร่างกายไม่มีเลย มันสงบตัว นี่มีความสุขมาก แล้วเป็นยาก แล้วไม่ค่อยเป็น แล้วเวลาเป็นสัสมาเป็นความถูกต้องนี้ทำยากทั้งนั้นเลยนะ แต่ทำผิด แหม มันง่าย ๆ ไปหมด

ตกวงศ์คือมิจาสมาธิ คือพุทโธๆ มันวูบๆ มันก็เป็นสมาธิอันหนึ่ง แต่มันเป็นมิจา ฉะนั้นการแก้ เริ่มต้นครูบาอาจารย์เราจะบอกประจำว่า ข้อวัตรปฏิบัติของพระป่าเรานี้คือการแก้การตกวงศ์ การแก้ลงนิรณธรรม คือความลึกลงสลับต่างๆ เพราะเราทำตรงนี้ไป สติมันจะพร้อม

เห็นครูบาอาจารย์ใหม่ นี่เขาฝึกกันไว้ที่บ้านตาคณะ เมื่อก่อนสมัยที่ว่ายอยู่ชั้นบนอยู่ มันเป็นกระดาน มันเป็นพื้นเห็นไหม ท่านฝึกสตินะ พอตอนแจกอาหาร นั่นนะ คือเวทีที่จะทดสอบพระกัน จะต้องจับไว แล้วต้องไม่มีเสียง เดินแบบไม่มีเสียง ถ้าเดินมีเสียง เดินลงสั้นต่างๆ ท่านบอกนี่ขาดสติ ไม่ใช่หนักภาวนา ถ้านักภาวนานะ เดินด้วยปลายเท้าเหมือนย่องแต่เร็วมากนะ พับๆๆ จะไม่มีเสียงเลย พอไม่มีเสียงอย่างนั้น นี่การฝึกมาตลอดเห็นไหม

แม้แต่การเคลื่อนไหวของเรา เราก็ฝึกมาแล้ว การแจกอาหารสมัยบ้านตาด สมัยก่อนเห็นไหม อาหารขึ้นมามันจะเยอะมาก เพราะคนมาทำบุญเยอะมาก แล้วถ้าจะแจกอาหารด้วยความเรียบร้อยนะ ครึ่งวันก็ไม่จบ มันก็ต้องแจกให้ไว แล้วไวอย่างมีสติ ไวแล้วห้ามผิด ไวแล้วพลาดไม่ได้ด้วย นี่คือการฝึกสติ ทุกอย่างการอยู่การเคลื่อนไหว

หลวงตาท่านบอกประจำ เห็นพระนั่ง ท่านบอกรับไม่ได้ เห็นพระเหม่อลอย ท่านรับไม่ได้เลย เพราะการเหม่อลอยนั้นคือการขาดสติ การเดินไม่มีสติ การนั่งไม่มีสติ การพูดไม่มีสติ การเคลื่อนไหวไม่มีสติ ถ้าอยู่บ้านตาดสมัยที่เราอยู่กับหลวงตานะ ตายกับตาย! เชือดทันทีเลย ตายกับตาย! เห็นเดินอยู่ที่นี่ เดินไปไหน เดินอย่างไร สิ่งที่ทำอยู่ที่นี่ เรามอบข้อวัตรปฏิบัติที่ครูบาอาจารย์ท่านวางไว้ที่นี่ เราเห็นว่าเป็นโทษ เห็นว่าเป็นความลำบาก แต่จริงๆ คือการฝึกสติจะไม่ให้ตกวงศ์นี่ไง

ถาม: แก้ไขอย่างไร

หลวงพ่: การแก้ไขนี้เห็นไหม นั่งสมาธิตกวงศ์ เวลาออกภาวนาตกวงศ์ เวลาออกจากสมาธิมาหนึ่งตกวงศ์ ลำบากน่าดูเลย แล้วก็ไปนั่งไม้กันครึ่งวัน นี่ละตัวตกวงศ์ละ เพราะไอ้ไปไม้กันไปคุยกันครึ่งก่อนวันนี้ละ มันทำให้จิตมันฟุ้งซ่านไป เหมือนกับคนเวลาเราเพลียมาก เราเหนื่อยมาก แล้วมาทำงานจะได้งานใหม่ จิตนี้ไปคุยกันทั้งวันเลย คุยเรื่องร้อยแปดพันเก้า ถ้ามันหน้าที่การงานเราก็คงไปทำงานของเรา ถึงเวลาก็จะมาภาวนาทันทีเลย นี่ไง

การแก้ไขหลวงตาท่านสอนอย่างนี้ ท่านบอกการภาวนาของเราเนี่ย จิตของเราเหมือนโคเหมือนควาย ถ้าเราผูกเชือกไว้ เราไปผูกไว้ที่ไหนที่ให้กินหญ้า เราก็คงเอาไปผูกไว้ ถึงเวลาเราก็คงไปจับเชือกมา เราจะได้โคได้ควายกับบ้าน แต่ถ้าวัวควายของเรา เราจะเลี้ยงด้วยความสะดวสบายของเรา เราปล่อยเข้าป่าไป ถึงตกเย็นก็ต้องวิ่งไปหามัน กว่าจะไปเจอตัวมัน

การฝึกสติทำข้อปฏิบัตินี้เหมือนกับเรามีเชือก สติคือเชือก ผูกหัวใจของเราไว้เหมือนโคควายเราผูกไว้ ถึงเวลาเราก็คงไปจนถึงตัวมัน นี่การตกวงศ์ คำว่าตกวงศ์นี่คือผล แต่เวลาการแก้ไข มันมี ถ้าเราจะไปบอกหมด เด็กนี่นะ ถ้าเราอยากให้เป็นคนดี เราต้องให้มีการศึกษา ก็เท่านั้นนะ แต่ถ้าเด็กมันมีการศึกษา มันฝึกตัวมันเอง มันมีความดีของมันเห็นไหม นี่คือข้อแก้ไข

ข้อแก้ไขคืออะไร เราตั้งสติของเรา เราดูแลตัวของเรา เราแก้ไขของเรา มันจะไปแก้ไขที่วงศ์นี้ไง ตกวงศ์แก้อย่างไร ก็เอาวงศ์มาทุบทิ้งก็จบใจ ทุกคนคิดกันอย่างนี้นะ “หลวงพ่ตกวงศ์ทำอย่างไร” มันก็เหมือนกับฉีดยาใจ ป่วยมาหรือ ทีมยา ฉีด ๑ เข็ม กลับบ้านได้

เดี๋ยวนี้ทุกคนใจร้อน ทุกคนคิดกันอย่างนี้เห็นไหม เวลาใครตกใจ ใครมีปัญหา นิमितที่เกิดขึ้นภาพที่มันฝังใจเห็นไหม แล้วการภาวนา สิ่งที่ไม่ดี เวลาจะแก้ไขเห็นไหม กำหนดพุทโธๆ นี่ มันจะค่อยๆ เลื่อนไป ค่อยๆ จางไป เรามีสติแก้ไขไป จิตมันแก้ไขอย่างนั้น มันจะแก้ปั๊บปั๊บไม่มีหรอก เราเป็นอย่างนี้ แล้วแก้ปั๊บ มันไม่ใช่เขียนหนังสือ เช่นชื่อผิดแล้วลบ เช่นชื่อใหม่

นี่ก็เหมือนกัน ปฏิบัติตลกวังค์ แก่ไม่ให้ตลกวังค์ก็ต้องแก้แบบนี้ พุท
โธๆๆๆๆๆ พอพุทโธๆๆ คนเคยตลกวังค์นะ พุทโธๆ ปู้บหายไปแล้ว พุทโธๆ จะแก้
ไม่ให้ตลกวังค์ พุทโธๆๆๆ ถ้ามันจะหายนะพยายามดิ่งไว้ ปู้บหายไปแล้ว เออ ญแพ้มิง
คราวหน้าเอาใหม่ พุทโธๆ ถ้าพุทโธๆๆๆ มันจะลงนะ นี่มันแก้ได้ ทาง ๒ แพร่ง
ทางหนึ่งเข้าสมาธิ ทางหนึ่งพอกำหนดไปแล้วมันจะลงไปกับวังค์ นี่ทาง ๒ แพร่ง เราตั้ง
สติให้ดี เอาไปให้มันถูกทางให้ได้ แล้วเราควบคุมไป นี่คือการแก้การตลกวังค์

นี่การตลกวังค์นะ มันต้องเป็นวังค์จริงๆ ตอนนี่เราจะบอกว่าคนที่ประพฤติ
ปฏิบัติไม่ได้หลักได้เกณฑ์ ได้แต่สัญญาความจำ เอาความจำมาพูดกันมาโม้กัน ฉะนั้น
วังค์ที่ว่าเป็นวังค์ เราไม่เชื่อว่าเป็นวังค์ คนทั่วๆ ไปที่บอกว่าตลกวังค์ๆ เราไม่เชื่อ
นะ วังค์เองก็ไม่มีหรอก เพียงแต่เอ็งนั่งหลับกันต่างหาก เอ็งนั่งสัปหงกกันแล้วเอ็งว่า
เป็นวังค์ แม้แต่วังค์เรายังไม่เชื่อว่าเป็นวังค์นะ

เพราะเป็นวังค์นะ เวลาพุทโธๆๆ แวบหายไประดับนี้ วังค์ลงทีหนึ่ง ๒-๓ ชั่วโมง
นะ แล้วเวลาตื่นขึ้นมา เวลามันออกจากวังค์นี้เหมือนคนสะดุ้งจากตื่น สะดุ้งทีหนึ่ง
เหมือนคนตื่น คนนอนแล้วตื่นจากหลับ นี่คนหลับมันไม่มีสติใช้ไหม นอนหลับไปใช้
ไหม แต่เรานั่งสมาธิอยู่ แล้วเราพุทโธๆ จนวนหายไปแล้ว เพราะเวลามานี้มันเหมือน
สะดุ้งตื่น แล้วคนที่เป็นวังค์เข้าใจผิดว่าตัวเองเป็นสมาธิ คนที่ตลกวังค์มันจะเข้าใจตัว
มันเองผิดว่าที่นั่งอยู่นี้คือสมาธิ ถ้าไม่มีใครบอก

เราแก้มาหลายคน เขาไม่ยอมรับว่าเขาตลกวังค์ เขาว่าเขาแน่นมาก สุดท้ายแล้ว
ต้องพยายามนั่งจับกันเลย เวลามันลงไปนะ ครอกก...ๆ เขาไม่รู้ตัวนะ พอเขาตื่นมา
บอกว่า “มิงกรนะ มิงกรน” เขายังเถียงนะ ฉะนั้นพวกนี้ไม่เคยรู้ว่าตัวตลกวังค์ แล้ว
เราไม่เป็นอย่างนั้นใช้ไหม เราก็อ้อ! ตลกวังค์ๆ เรายังไม่ได้กรน แล้วกรน นั่งๆ นะ
นั่งหลับ การแก้คือพุทโธๆ

เราจะเปรียบอย่างนี้ เราแก้บ่อย เวลาตลกวังค์เหมือนรถวิ่งไป รถคือจิต มันวิ่ง
ไปบนถนน บนถนนมีสะพาน คอสะพานมันขาด เวลารถวิ่งไปถึงคอสะพานนั้นจะตก
ทันที นั่นคือตลกวังค์ เราพุทโธๆ เราเอาดิน เอาเศษวัสดุถมถนน ถมคอสะพานนั้นให้
ได้ พุทโธๆ ถ้าเราถมคอสะพานจนมันเสมอ รถเราวิ่งมามันจะผ่านคอสะพานนั้นไป
ข้ามสะพานนั้นไป เลยจากสะพานนั้นไปก็คือสมาธิไง เข้าไปนะ โอ้โฮ! ร่มเย็นเป็นสุข

มีคนถามบ่อยว่า “หลวงพ่อบอกว่าสมาธิ ได้ฟังมาบ่อยว่ามีความสุข มีความสุข ผมไม่เห็นสุขสักที ไม่เคยเจอความสุขสักที”

น้ำ เราหิวกระหายน้ำ น้ำเย็นเราดื่มเข้าไปนี่เราจะมีอาการเย็นไหม? แน่แน่นอน! จิต ถ้ามั่นเป็นสมาธิมันได้สัมผัสสมาธิ ถ้าไม่มีความสุขให้เตะ แต่ที่มันเป็นอย่างนี้มันไม่เป็นสมาธิใจ มันไม่เป็นสมาธิมันก็ไม่เป็นความสุขใจ แล้วไหนว่าเป็นสมาธิมีความสุข หลวงตาดีสุข แล้วดีดีสมาธิดีดีสุข ใครๆ ก็ดีดีสุข ทำไมเราปฏิบัติเกือบตาย สมาธิก็ได้ เป็นอยู่นี้ ทำไมไม่เห็นสุขสักที คำถามมันฟุ้ง เวลาถามมันฟุ้งถึงผลที่ปฏิบัติมันนะ มันฟุ้งทันที แต่ถ้าคนเป็นแล้วคนปฏิบัติมาแล้ว มันผ่านอย่างนั้นมา มันรู้เองว่าทำ อย่างนี้เป็นอย่างนี้ ทำอย่างนี้เป็นอย่างนี้

เราอยู่กับหลวงปู่เจี๊ยะโง่ นี่ยืนยันตลอด หลวงปู่เจี๊ยะพูดกับเรา โทษนะ นัก ปฏิบัติกับนักปฏิบัติอยู่ด้วยกัน เรานี้ปัญญาอบรมสมาธิ เราใช้ความคิดมาตลอด ที่ ภาวนาได้มา เพราะภาวนา... การพิจารณาจิตอยู่ในปลุกคอกบัวที่ใจ นั่นละวิธานิพนธ์ เลย เราทำอย่างนั้นมาตลอด แล้วมาอยู่กับหลวงปู่เจี๊ยะโง่ เฮ้ย! มึงพุทโธๆ เราก็อพุทโธ อยู่ แต่ธรรมดาคนไม่ถนัดก็ต้องเถียงกันไปหน่อย เป็นธรรมดา

สุดท้ายท่านบอกเลยนะ เอ็งพุทโธ ถ้าเอ็งพุทโธไม่ได้ เอ็งทำสมาธิไม่ได้นะ เอ็ง ไม่ต้องมาคุยเลย แล้วทำพุทโธนะ พุทโธๆ นี่ ถ้าพุทโธ ๕ ชั่วโมงเป็นสมาธิ ๒ นาที ถ้าพุทโธ ๑๐ ชั่วโมงมันจะเป็นสมาธิ ๑๐ นาที ถ้าพุทโธทั้งวันทั้งคืนเลยนี่มันเป็นสมาธิ แล้วคำว่านาที ๒ นาที กับเวลาที่เรานั่งจริงๆ กับที่ว่าเวลาเราเป็นสมาธิ เวลาเรา ลงที่ ๓-๔ ชั่วโมง เขาพุทโธเท่าไร เขาพุทโธมานานขนาดไหน

นี่คำว่าพุทโธขนาดไหนนี่ เวลาทำขึ้นไปมันเป็นตามนั้น หลวงปู่เจี๊ยะ ท่านเป็น พระอรหันต์นะ ท่านเป็นคนพูดเอง แล้วเรานะเหมือนกับชี้อยู่ มึงทำอย่างนี้พิสูจน์ แล้วเราเป็นคนทำ เราก็อพุทโธๆ พุทโธอยู่อย่างนั้น แล้วพุทโธนี่เราอยากพิสูจน์ นิสังขะ เวลาถ้ามั่นลงใจแล้วมันจะพิสูจน์ ต้องพิสูจน์ เราพุทโธมาตลอด

ตอนอยู่ที่ปทุม ปี ๒๗ พุทโธๆๆๆๆๆ พุทโธทั้งวันทั้งคืน เพราะเราเคยปฏิบัติ มาแล้ว เราทำของเรามาตลอด เรื่องการภาวนาเราภาวนาต่อเนื่อง เวลาพระปฏิบัติเขา ภาวนาต่อเนื่อง แล้วบอกว่า ๒๔ ชั่วโมงนะ อย่างงั้น! เป็นไปได้ยังไง อย่งพุท

โธ่ๆ เพราะการเคลื่อนไหวคือข้อวัตร คือความชำนาญ ฉะนั้นถ้าชำนาญเรากำหนดจิตของเราได้ พุทโธ่ๆๆ การเคลื่อนไหวคือการเคลื่อนไหวจะพุทโธ่ตลอด ยังไม่มีการเคลื่อนไหวพุทโธ่ยิ่งชัด พุทโธ่ชัดๆ เลย พุทโธ่ๆๆๆๆๆ อยู่อย่างนั้นละ ประสาเรานะ เหมือนกับคนบ้า คือว่าเราจะพุทโธ่แล้วไม่ให้จิตถูกเป็นอะไรเลย เราจะอยู่กับพุทโธ่

คิดอย่างนั้น คือต้องการพิสูจน์ พุทโธ่ๆๆๆๆ พุทโธ่แบบไม่ต้องการสิ่งใดเลย แล้วพุทโธ่อยู่อย่างนั้นละ แล้วเวลามันลงนะ เวลาพุทโธ่ๆ ก็พุทโธ่นะ เวลาจิตมันลงนะ มันบ้ายบายเลย นี่จริงๆ เป็นอย่างนั้นจริงๆ ความรู้สึกของเราๆ พุดตามความรู้สึกเลย พอจิตมันจะลงนะ บ้ายบาย พุทโธ่ๆๆ ไป เราจะลงสมาธินี้ โอ้โฮ! มันลงนะ ลงไปถึงที่สุดเลย เจียบ! เจียบเลย นี่เพราะอะไร เพราะเราทำเหมือนกับเราดักน้ำใส่ภาชนะ โดยที่ไม่หวังให้มันเต็ม มันจะเต็มของมัน เพราะพิสูจน์กัน มันถึงเชื่อมั่นมากไป

เวลาเขาบอกว่าพุทโธ่ๆ ทั้งๆ ที่เขาพูดกัน ไอ้ที่เขาบอกว่านี่สมาธิว่างๆ เว้งๆ นะ อย่างที่ว่าตกกวางค์ เราไม่เชื่อหรอก ไอ้ที่ว่าจิตเป็นสมาธิอยู่แล้ว มีสมาธิอยู่แล้ว ไม่ต้องไปทำนะมันก็เกียจ มันทำไม่เป็น อาจารย์มันนะสมาธิมันยังไม่รู้จักเลย แล้วนิพพานกันหมดแล้วนะ คิดดูสิว่าคนไม่รู้จักแบงก์ ไม่รู้จักเงิน มันจะดำรงชีวิตอยู่ในโลกนี้ได้ อย่างไร เรากลับไปกรุงเทพนี้ แล้วเงินในกระเป๋านี้ เราไม่เข้าใจเลย เราไม่รู้จักเงินของเราเลย เราจะดำรงชีวิตในสังคมได้ไหม? มันเป็นไปได้ไหม? ถ้าพวกโยมนี่ไม่รู้จักเงิน เงินในสังคมนี้เรารู้จักมันไม่ได้ เราไม่รู้จักมัน เราไม่เข้าใจว่าอันนี้เป็นเงิน เราจะอยู่ในสังคมเขาอย่างไร

จะบอกว่าปฏิบัติแล้วได้คุณธรรม สมาธิมันไม่รู้มันจะปฏิบัติได้อย่างไร สมาธิมันทำกันไม่เป็นนี่ มันก็เหมือนอยู่ในสังคมแล้วไม่รู้ว่าเงินนี้เขาใช้กันอย่างไร แต่มันบอกว่ามันเป็นเศรษฐกิจ มันมีความสุขมาก มันมีสมบัติมากแต่มันไม่รู้จักเงิน

นี่ข้อเท็จจริงเป็นอย่างนี้ ที่เขาบอกว่าเขาจิตๆ กัน ที่เราเถียง เราเถียงตรงนี้ไง สมณะก็ไม่ต้องทำ อะไรก็ไม่ต้องทำ สมาธิมันจะเกิดเอง ทุกอย่างจะเกิดเอง ถ้ามันเกิดเอง เรานั่งอยู่ตรงนี้ พวंग! มีคนละ ๕๐๐ ล้าน เงินเต็มกระเป๋าหมดเลย มันเป็นไปได้ไหม นั่งกันอยู่นี้แล้วบอกเงินจะมานี้ ๕๐๐ ล้าน ถ้ามาได้สมาธิเกิดเองได้ ถ้ามาได้สมาธิเกิดเองไม่ได้ เงิน ๕๐๐ ล้านก็ต้องหาเงิน ๕๐๐ ล้านมามันถึงจะเป็น ๕๐๐ ล้าน

นี่ไง สมาธิคือพุทโธๆๆ นี่แหละ ถ้ามีพุทโธสมาธิมันก็จะมิ ไม่มีพุทโธสมาธิ มันก็ไม่มี แล้วบอกไม่ต้องทำๆ สมาธิจะเกิดเอง จะมาเอง อย่างนี้ เรื่องอย่างนี้ เพราะเห็นเขาสอนกันอย่างนี้แล้ว แหม! แหม! เลยนะ มันแหมที่ไหนดรู้ใหม่ แหมที่ศาสนาพุทธเรานี้มันจะล่มสลาย พระพุทธศาสนานี้พระพุทธเจ้ารื้อคันขึ้นมา แล้วมันก็ล่มสลายมา คิดดูสิ ๒,๐๐๐ กว่าปีเห็นใหม่ เมืองไทยแค่ไม่ถึง ๑๐๐ ปี มันก็มีเจริญมีเสื่อมมาตลอด

แต่ในปัจจุบันนี้ครูบาอาจารย์ของเราท่านรื้อคันขึ้นมา จนมันคงขึ้นมา พอมันคงขึ้นมาแล้วคนก็เชื่อถือศรัทธา เอ็งมาจากไหนกัน สมาธิก็ไม่ต้องทำ อะไรก็ไม่ต้องทำ แล้วเวลาทำขึ้นมาเนี่ย คำว่าภวังค์ คำว่าสมาธิ เราถึงบอกว่าเขาถามกันมาเยอะ พวกผู้ปฏิบัติใหม่นี้ถามกันมาเยอะนะ ไอ้สมาธิที่ว่ามีสุขนะ ผมก็ทำมาเป็นปีเป็นชาติไม่เห็นสุขสักที ไม่สุขสักที

มันก็เห็นใจนะ เห็นใจหมายถึงว่าเขายังทำไม่ได้ เพราะอะไร เพราะการฝึกหัดใหม่นี้มันฝึกหัดยาก แต่พอคนฝึกแล้วพอทำงานได้เป็นแล้วเนี่ย การทำงานต่อไปจะคล่องตัวมาก ถ้าทำสมาธิได้เป็นหลักเป็นเกณฑ์ขึ้นมาแล้ว เราจะได้คล่องตัวมาก การคล่องตัวอยู่ที่ไหนดรู้ใหม่ “ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ” เราทำอย่างไร เราตั้งสติอย่างไร ตรงนั้นสำคัญ แล้วพอตรงนั้นสำคัญ เราต้องลงทุนลงแรง เราก็ไม่อยากทำ เราก็อยากได้แต่ผล ถ้าอยากได้แต่ผล มันก็ไม่ได้ผลตามนั้น

ฉะนั้นเพราะอย่างนี้คำว่าภวังค์ คำว่าตกสมาธิ คำว่าอะไรต่างๆ นี่ มันเป็นคำของครูบาอาจารย์ มันเหมือนกับนักกีฬาอาชีพ เห็นไหม ดูสิ เขาทำสถิติกัน สถิตินั้นมาจากไหนล่ะ มาจากการฝึกซ้อมของเขา

ครูบาอาจารย์ของเรา ท่านประพฤติปฏิบัติกันขึ้นมาจนเป็นพระอรหันต์นะ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงปู่แหวน หลวงปู่ขาว หลวงปู่บัว หลวงปู่ชอบ หลวงปู่คำดี หลวงปู่ฝั้น พระอรหันต์ทั้งนั้นนะ นี่คำว่าพระอรหันต์ เวลาคำพูดมันเหมือนนักวิชาการ นักวิชาการที่มีการทำการวิจัย เขาคูยกันเรื่องวิชาการ เขาคูยกันเข้าใจหมดคนนะ เพราะเขาทำงานมาด้วยกัน

ฉะนั้นสิ่งที่ว่าเป็นภวังค์ ผิดถูกเพราะนักวิชาการเขาก็ชี้กันมา เดียวนี้พวกเราไอ้พวกขี้ครอก เห็นนักวิชาการเขาพูด ก็จะพูดบ้าง เท! แล้วตกภวังค์ สมาธิไม่ได้ สังคมมันเป็นอย่างนี้กันนะในการปฏิบัติ ฉะนั้นเราจะทุกข์จะยากนะ ไซ้ นักวิชาการเขาทำมา เขาวิจัยกันมา แต่เราก็อยากจะรู้อยากจะเห็น เราก็อยากจะเป็นอย่างนั้น เราก็ต้องเข้มแข็งสิ เราต้องทำเข้าไปหาสู่สังฆกรรม ไม่ใช่สังฆกรรมเข้ามาหาเรา อะไรก็เรียบง่าย อะไรก็สะดวกสบาย แล้วจะให้สังฆกรรมเข้ามาอยู่ในใจเรา โดยที่ให้มีมันมาเองนะเนะ มันเป็นไปได้หรือไม่ได้ออก

นี่พูดถึงคำว่าภวังค์ไง กรณีอย่างนี้ เวลาเมื่อก่อนโยมถาม เราก็ตอบเห็นไหม เราไม่อธิบายอย่างนี้เพราะอะไร เพราะอธิบายไปมันก็เหมือนกับชี้ข้างจับตักเตน เพราะอย่างคำว่าข้างคือทางวิชาการ ในการปฏิบัติความจริงเป็นอย่างนี้ แต่นี้ตักเตน พวกโยมมันก็ยังใหม่ไซ้ใหม่ ภวังค์ อ้าว! วัง ก็วังด้วย มิงภวังค์ กูก็ภวังค์ แล้วแต่มิงนั่นแหละ แต่ในใจเราคิดอย่างนี้มาตลอดนะ อ้าว! ว่ามา

ถาม: ถ้าสมมุติว่าเรานั่งสมาธิ หรือนั่งสมาธิ แล้วมีอาการอันหนึ่งขึ้นมาเหมือน ๒ แพร่ง อันหนึ่งกับอันหนึ่งที่มันหลับ แล้วเราก็ลงไปคิดว่ามันใช่ตรงนี้ ตรงนี้หลงพอ เฉลยว่ามันเป็นมิจาสมาธิ

หลวงพ่: แน่นอน

ถาม: ในขณะที่เดียวกัน อีกสภาวะหนึ่งมันก็เป็นลักษณะอาการเหมือนกายที่ไหว

หลวงพ่: ไม่! ไม่หรอก อ้าว! ว่าไป

ถาม: แล้วมันเหมือนกับก็ลง แล้วค่อยสงบลง แต่พอถึงตรงนั้นปั๊บมันมีรอยต่อว่า อาการทางกายมีเกิดขึ้น ในการมีการหดตัว บีบรัด หรือจับเราไขก ทำให้เราตกเก้าอี้

หลวงพ่: ไม่หรอก อาการทาง ๒ แพร่งของการเข้าสมาธินี้ ถ้าลงเข้าไปคือมิจา คือภวังค์ แต่ถ้าเข้าสมาธิเห็นไหม เวลาเข้าทางซ้ายจะตกภวังค์ไป ทางขวาจะเข้าสมาธิไป แต่ขณะที่เรากำหนดพุทโธๆ มานี้ ก่อนตกภวังค์ หรือก่อนเข้าสมาธิก็แล้วแต่ มันมี ใหม วิตก วิจาร ปีติ สุข เอกัคคตารมณ์ มันจะมี

เราจะบอกว่ามันจะมีการปรับสภาพของจิต จิตมันมีการปรับสภาพของมัน ถ้ามีการปรับสภาพของมันนี้ นี่เราใช้คำว่าปรับสภาพนะ จิตมันจะเข้าสู่สมาธิ เพราะสมาธิมันเหนือกว่าปุณฺณใช้ไหม นี่พอจิตนี้มันจะปรับสภาพของมัน มันก็เหมือนอาหารที่มันจะสุก อาหารที่ดิบจะทำให้สุก จะสุกอย่างไร สุกจากความร้อน

นี่ก็เหมือนกัน จิตเวลาจะเข้าสู่สมาธิมันจะเปลี่ยนสภาวะจากจิตดิบๆ เห็นไหม เข้าไปสู่เป็นสมาธิ พอมันจะเปลี่ยนสภาวะที่ มันจะมีอาการอย่างนี้ เห็นไหม เพราะมีอาการ พระพุทธเจ้าถึงบอก พระพุทธเจ้านี้ฉลาดมาก พระพุทธเจ้าวางไว้หมดแล้ว แต่พวกเราไม่เข้าใจกันเอง วิตก วิจารณ์ ปีติ สุข เอกัคคตารมณ์

เอกัคคตารมณ์คือตัวสมาธิ วิตก วิจารณ์ พุทธโธฯ นี่วิตก วิจารณ์คือการขยับ คือการปรับสภาพจิต พุทธโธฯๆๆๆ เกิดปีติเห็นไหม พอเราปรับสภาพจากสมมุติ ปรับสภาพจากความเห็นของเรา ปรับสภาพจากสมมุติ พอเรานึกพุทธโธฯ นี่ เพราะใครเป็นคนนึก จิตมันมีพลังงานมันนึก มันเกี่ยวเนื่องกัน พอเกี่ยวเนื่องกัน มันทำจนชำนาญปั๊บ ตัวจิตจะเริ่มเปลี่ยนแปลง

พอจิตเริ่มเปลี่ยนแปลงปั๊บนี้ มันมีการสั่นไหวใจ พอมีอาการสั่นไหวนี้ ทุกคนจะตกใจ โอ๊ะๆๆ พอตกลงปั๊บ จิตนี้มันแปลกกะ พอมีอาการสั่นไหว พอมีอาการอย่างนั้นปั๊บ จิตนี่อะไรที่มันเป็นโทษมันจะชัບเลย ชับแล้วมันจะติดเลย ฉะนั้นพอติดปั๊บที่ว่าแผ่นเสียงตรอง แผ่นเสียงตรอง เวลาใครไปนะ พอมีอาการ พอนั่งไปปั๊บ บางคนสั่นไหวนะ ก็สั่นไหวไปอีกร้อยชาติเลยแหละ เดียวๆ ก็สั่นไหวๆ เพราะมันเป็นความยึดติด

แต่วิธีแก้ไขไหม เราพุทธโธของเราไป มันจะเจอสภาพเหมือนกับคอสะพาน นั่นนะ พอเรามีวิธีแก้นะ เวลาพุทธโธฯ หรือกำหนดลมหายใจ กำหนดอะไรก็ได้แล้วแต่พุทธโธก็ได้ กำหนดลมหายใจก็ได้ อานาปานสติก็ได้ ได้เหมือนกันหมด แต่เวลาจะเกิดฯ สภาวะนี้เหมือนกัน ถ้าคนจะเกิดนะ

คนจะเกิดหมายถึงว่าพันธกรรมของจิต พันธกรรมของจิตมันมีโทษอย่างนี้ปั๊บ เวลาเข้าไปถึงตรงนี้ปั๊บมันจะแสดงอาการของมัน จิตถ้ามันมีอาการของมันอย่างนี้ เหมือนกับที่เขาว่านิมิตฯ นี่ ใครเห็นนิมิตต้องเป็นนิมิตอย่างนี้ ถ้าพุทธโธจะเห็นนิมิต ถ้า

อย่างอื่นมันจะไม่เห็น เวลาเข้ามาถึงตรงนี้ปั๊บมันจะแสดงอาการ พอจิตมันเข้ามาถึงสิ่งที่เราับเรา รู้ มันก็จะเกิดอาการ เราก็กำหนดพุทโธไว้ซักๆ นี่ไง กำหนดพุทโธไว้ กำหนดลมไว้ ยึดตรงนี้ไว้ พอยึดตรงนี้ไว้ปั๊บ กำลังมันอยู่ที่นี้ จิตมันอยู่ที่นี้ใช่ไหม สิ่งที่มีอาการที่มันวูบวาบนี้ มันจะเริ่มเบาลง ๆ ๆ

ถาม: แต่มันจะบีบรัดกายทั้งกาย

หลวงพ่: ยัง ไอ้บีบรัดกายนั้นเป็นอีกกรณีหนึ่ง กรณีอย่างนี้คือสิ่งที่จิตมันยึดใช่ไหม ที่นี้พอเข้าไปแล้ว ถ้าจิตเป็นสมาธิแล้ว อาการที่มันจะรัดกาย อะไรต่างๆ นี่ สิ่งนั้นมันเป็นอีก เพราะถ้าจิตมันลงสมาธิ ลงสมาธิค่อยเกิดที่หลังใช่ไหม มันลงสมาธิแล้ว จิตมันสงบแล้ว ค่อยเกิดอาการรัด

ถาม:แต่ยังไม่ลง ยังไม่เป็นสมาธิที่สงบนิ่งอะไรอย่างที่หลวงพ่ว่านะคะ

หลวงพ่: ไม่เป็นไร กรณีอย่างนี้เราค่อยๆ แก่กันไป สรุปลงนี้หน่อยหนึ่ง หมายถึงว่าอยู่ที่กรรมของใครเห็นไหม บางคนเป็นสมาธิโดยที่ไม่มีอะไรเลยนะ เจียบ! ง่าย ๆ แต่บางคนนะ สมาธิ หลวงตาท่านพูดบ่อย ท่านบอกของท่านนี้ต้องสมบุกสมบัน ต้องพิจารณากันเต็มทีมันถึงจะลง ของใครของมัน

ถาม: เคยกราบเรียนถามหลวงตาเหมือนกันว่า หาทางออกไม่ได้ นะคะ ออกไม่ได้ นะ หลวงตาบอกว่า ถ้าอย่างนี้ให้ฝืน ถ้าฝืนไม่ได้ให้กลับมาหาท่านอีก ท่านจะเอาไม้โขก ก็ลองทำฝืนดู แล้วก็ดูอาการที่มันเกิด คูรู้

หลวงพ่: ฝืน ฝืนก็บอกที่เรา กำหนดพุทโธไว้ นี่ไง ถ้ากำหนดพุทโธไว้ จิตมันไม่ไปตรงนั้น อาการนั้นมันจะค่อยๆ จางไป

ถาม: แต่อาการทางกายมันรุนแรงจนเหมือนเราต้องไปพิจารณาว่ามันเกิดอาการแล้ว ทำให้เกิดทุกข์ตรงไหน บีบรัดที่ไหน แล้วทุกข์นั้นเพิ่มขึ้น คลายลง

หลวงพ่: ถ้าอันนี้แล้วนี้ อันนี้จิตมันสงบแล้ว ถ้าจิตไม่สงบนะ คิดอย่างนี้ไม่ได้ พอจิตสงบแล้ว พอมีอาการบีบเราเปรียบเทียบ พอเปรียบเทียบนี้เป็นปัญญาอันหนึ่ง เพราะเราพุทโธๆ จนมันเป็นอย่างนี้ใช่ไหม พอเป็นอย่างนี้ จิตมันต้องดีกว่าเก่า ดีกว่าจิตข้างนอกใช่ไหม เพราะมันสงบเข้ามาแล้วมันถึงเห็นอาการอย่างนี้ พอเห็นอาการ

อย่างนี้ปั๊บเราพิจารณาไป อย่างนี้ก็ได้ อย่างนี้ต้องทำเลย ก็ว่ามันจะหลุดด้วยปัญญาของเราไง

ปัญญาของเราเนี่ย พอเราพิจารณาแล้วเนี่ย นี่คือปัญญา พอปัญญามันจะไปสำรวจไปชำระความลึกลงลึก เพราะจิตที่มันเป็นเนี่ย เพราะจิตมันสงสัย เวลามันบีบรัดขึ้นมาอะไรมันบีบรัดวะ อยากรู้ บีบรัดก็ ๒ เท้า เอ! จริงหรือเปล่าวะ ๔ เท้า เพราะการบีบรัด เพราะเราอยากรู้ความบีบรัดนั้น เราอยากแก้ไขตรงบีบรัดนั้น มันก็เลยยิ่ง

ถาม: เลยยิ่ง...แล้วก็ไม่ชนะ มันแค่เสมอ แล้วก็เหนื่อยมาก พอเราเลิกก็เหมือนกับชกมวยไม่ครบยก

หลวงพ่: ไม่เป็นไร

ถาม: เหมือนเราแพ้...

หลวงพ่: อันนี้อันหนึ่งนะ นี่ทำความสงบของใจ เพราะโยมถามบ่อย่าเวลาเราจะใช้ปัญญา จะใช้ปัญญาอย่างไร ถ้าจิตมันสงบแล้วเราออกมาใช้ปัญญาบ้าง มันจะกลับไปให้การปฏิบัติของเราง่ายขึ้น เพราะการใช้ปัญญา คนเรานี้ คนเราปัญญาคือเข้าใจ เรื่องนั้น กับคนที่ไม่เข้าใจเรื่องนั้นมันต่างกันไหม การใช้ปัญญาคือเราเข้าใจ เข้าใจเรื่องสภาพจิตของเรา จิตของเราควรเป็นอย่างนี้ เป็นอย่างนี้ เรามีปัญญาของเรา แต่ถ้าคนไม่เข้าใจเลย มันจะไม่มีปัญญานี้ มันจะไม่ไ้มากลั่นกรองตรงนี้ มันก็ต้องอย่างนั้น

ถาม: แล้วพอมันเป็นอย่างนี้ซ้ำๆ เราก็เบื่อ พอเราเบื่อปั๊บ ก็มันเหนื่อยมันล้า....

หลวงพ่: ไปซ้ำๆ นี่ เราเปลี่ยนอุบาย

ถาม: พอใจมันไหวปั๊บ เรารู้จักสมาธิเลย แล้วไปเปลี่ยนด้วยการเดินจงกรมเลย อันนี้เป็นการเหมือนกับเราชกมวยไม่ครบยก

หลวงพ่: ก็ได้ ถ้าเราไม่หนี ถ้าเดินจงกรม แล้วกลับมา นั่งใหม่ ประสาเราเนาะ ตรงนี้ต้องผ่าน ถ้าไม่ผ่านจิตเรามันต้องสงบมากกว่านี้ นี่คืออุปสรรคที่ขวางหน้าไว้ ต้องผ่าน ที่นี้การผ่าน คำว่าผ่านนะคือทะลุความสงสัยนี้เข้าไป ความเจ็บปวดนี้จะไม่มี แต่ความเจ็บปวดเห็นใหม่ เวลาเราลงได้เห็นใหม่ มันขณะนั้น ถ้าแก้มันไปเรื่อยๆ ค่อยๆ

แก่มันไปเรื่อยๆ อุปสรรคใครอุปสรรคมัน ย้อนกลับไปทีกรรมเก่ากรรมใหม่ ของใครของมัน

ถาม: แล้วเราพิจารณาไป เกิดตรงนี้ แล้วมันก็ดับตรงนี้ แล้วมันก็เกิด

หลวงพ่: แน่นอน เป็นอย่างนั้น

ถาม: แล้วเราก็น้อย แล้วเราก็น้อย แค่นี้ หหมดแรงแล้ว มันก็เหมือนกับเราแพ้ฟาวส์

หลวงพ่: ไม่ฟาวส์หรอก ไม่ฟาวส์ตรงที่เราทำมันนั่นแหละ ใจนี้เพียงแต่มันไม่ก้าวหน้าใจ ส่วนใหญ่แล้วพอจิตมันตก สิ่งที่มีมันเป็นอุปสรรค เขาเรียกว่ามันแผ่นเสียดงกร่องนี้ เพราะจิตมันเข้าถึงจุดนี้ปั๊บ อาการนี้จะเกิด แต่ถ้าเราชำระตัวนี้ผ่านไปแล้ว จบ!

ถาม: ถ้าเราแก้เกมด้วยการเดินจงกรมเพียงอย่างเดียว...

หลวงพ่: มันไม่ผ่าน แต่ถ้ามันผ่านนะ พอมันผ่านปั๊บนะ อันนี้ไม่มีแล้ว หายไปเลย จะหายไปเลย ถ้าจิตมันดีแล้ว ถ้ามันหายไปเลย เราก็ใช้ปัญญาแก้ไขได้ อันนี้อันหนึ่งนะ เดียว

ถาม: ๒. การจะเข้าถึงจุดพลัง การจะเข้าถึงจุดหลัง ต้องผ่านภวังค์ก่อน ใช่หรือไม่คะ

หลวงพ่: จุดอะไรคนเขียนนี้ จุดพลังอำนาจ ใช่ ต้องผ่านภวังค์ไปก่อน ใช่ ถ้าภวังค์มันกั้นอย่างที่ว่านี้ อย่างสมาธินี้ ถ้าผ่านภวังค์เข้าไปจิตมันก็มีเป็นสมาธิของมัน เห็นไหม ถ้ามีสมาธิของมัน นี่มันกั้น ถ้าพลังอันนี้ ถ้าเข้าสมาธินะ ฤทธิชีไพรก็เหาะเหินเดินฟ้าได้ เพราะอะไร เพราะจิตมันเข้าถึงจุดนี้แล้วมันมีกำลังของมัน

มันเปรียบเทียบนะ ถ้าเราทำสมาธิจิตเราสงบได้ มันจะมีความสุข นี่คือพลังของมัน แต่ถ้าจิตเราไม่เข้าสมาธิ เราก็คือเป็นความว่างๆ ความเข้าใจของเรา มันก็เหมือนสามัญสำนึกปกติของเราเนี่ย ออกมาแล้วจิตไม่มีกำลังเห็นไหม เวลาจิตเข้าสมาธิ เราจะบอกว่ามีกำลัง พอมีกำลังปั๊บนี้ ถ้ามันมีกำลังเราจะหันไปพิจารณาอะไรก็แล้วแต่ ถ้าจิตเราเข้าสมาธิแล้วนะ เราจะมองโลกนี้ โอ้โฮย มันมีความสุขรื่นเริงไปหมดเลย แต่ถ้าจิตเราทุกข์ยากนะ อะไรก็ขัดหูขัดตาไปหมดเลย

ถ้าจิตมันเข้าไปถึงสมาธิแล้วนี่ ความมุ่มมอมมันจะออกไปเป็นอย่างนั้น ฉะนั้น เราถึงใช้คำว่ามันมีกำลัง มันมีอำนาจ ฉะนั้นอำนาจอย่างนี้ สมาธิก็เกิดไม่ได้ คำว่า เข้ามีกำลัง แต่เราออกมาพิจารณานี้ นี่คือปัญญา ปัญญาที่ได้จากกำลังอันนี้ ถ้าไม่มี กำลังอันนี้ ปัญญาอย่างนี้จะไม่เกิด มันจะเกิดจากสัญญาที่เราจำมันอยู่นี้ ก็ร้อยปี ก็ปีก็ชาติก็มีปัญญาอย่างนี้ แต่ถ้าจิตสงบแล้วนะ ออกไปพิจารณาแล้วปั๊บมันเกิดกำลังอันนั้น เกิดพลังอันนั้นนะ มันจะรู้รสของพระธรรมเลย

เหมือนกับทุกคนคิดว่าได้ดื่มน้ำ แต่ไม่เคยได้ดื่มเลย เพราะน้ำไม่มี แต่มีบุคคล คนหนึ่ง ได้แก้วน้ำมา มีน้ำเต็มแก้ว แล้วได้ดื่มน้ำนั้น อู้หู มันซาบซึ่งต่างกัน จิตถ้าเป็นสมาธิแล้ว ถ้ามันพิจารณาแล้ว คำว่าพลังๆ ก็มันได้ดื่มน้ำนั้น มันมีกำลังเพราะมันได้ ดื่มน้ำนั้น มันได้รสชาติอันนั้น นี่ไง สันติภูลโก นี่ปัจจุตัง

ถึงแบบว่าพวกนี้มันโง่มาก ต้องผ่านภวังค์ ไซ้ ตัวภวังค์ ถ้าภวังค์มันไม่มีกำลัง อยู่แล้ว ต้องผ่านภวังค์เข้าไป นี่ภวังค์ก็อย่างที่ว่านี่ ต้องค่อยๆ แก่ไป การจะแก้ไขภวังค์ แล้วพอผ่านเข้าไปจิตจะมีความอย่างที่ว่าจิตสงบๆ จะมีความสุข อันนี้มีความสุข อันนี้ตอบแก่นี้ เนาะ

ถาม: (ไม่ได้ยินเสียงผู้ถาม)

หลวงพ่: ไม่ ไม่ อ้อ ฌาน ตรงนี้หลวงตาจะพูดอย่างนี้นะ โดยคำรามันก็เขียนไว้ อย่างนั้น มีสมาธิ มีฌาน แต่ถ้าเวลาเราตอบปัญหาณะ เราจะบอกว่าสมาธิกับฌานนี้เป็น ตัวเดียวกัน ถือว่าแทนกันได้ แต่ความจริงแทนไม่ได้

สมาธินี้ เราจะบอกว่าพระป่าเราที่ทำสัมมาสมาธิ คือต้องการความสงบของใจ ถ้าใจเรามีกำลัง แต่ถ้าเข้าถึงฌานนี้ พอเข้าฌานนะ ปฐมฌาน ทุติยฌาน ตติยฌานนี้ คำว่าเข้าญาณแล้วมีกำลังนะ เวลาเข้าปฐมฌาน มันเหมือนกับอัดกำลัง มันรีไซเคิลเห็น ไหม ๑ ๒ ๓ ๔ ตั้งแต่ปฐมฌาน ถึงจตุตถฌาน อากาสนัญญาตนะ นี่ มันเป็นรูปฌาน กับอรุณฌาน รูปฌานกับอรุณฌาน มันจะเข้า ๑ ๒ ๓ ๔ แล้วขึ้นอรุณฌาน ๑ ๒ ๓ ๔ แล้วก็ถอยลงมา แล้วก็ขึ้นไป ถอยลงมา การถอยลงมามันจะอัดให้จิตมีกำลังมาก พอจิตมีกำลังมากนะ ทำอะไรได้หมดเลย อันนี้พูดถึงฌานนะ

อันนี้พูดถึงสมาธิ สมาธิไม่ใช่ฌาน เพราะสมาธิไม่มี ๑ ๒ ๓ ๔ ใง สมาธิเป็นสมาธิ ตัวสมาธิคือจิตตั้งมั่น พอจิตตั้งมั่น จิตมีความสุขของเขา เพราะสัมมาสมาธิถ้าออกมาใช้ปัญญา ออกมาใช้วิปัสสนา

หลวงตาท่านถึงคิดตรงนี้มากใง หลวงตาท่านจะบอกว่า ใ้อัฒานๆ เณรๆ นี้อย่ามาพูดกับเรานะ เพราะใ้อัฒานๆ ใ้อัฒานๆ นั้น มันจะมากเกี่ยวกับตรงนี้ แล้วถ้าคนไปทำนะ ถ้าคนมาพิสูจน์ตรงนี้นะ พอทำมานี้อย่างที่โยมพูดถูกต้องเลย มันจะมีกำลัง

ฌานคือการส่งออก ฌานคือกำลังที่ออกรู้ นี่ที่จิตส่งออก ที่ปฏิบัติแล้วไม่ได้ผล ไม่ได้ผล เพราะไปเข้าฌานกันนี้ใง นี่สัมมาสมาธินี้ไม่ใช่ฌานนะ เพียงแต่ถ้าบอกว่าใ้อัฒานนี้เป็นสมาธินะ อันนี้เป็นฌานนะ เราต้องพูดอีกก่อนครั้งวัน กว่าจะได้เทศน์ใง เราเลยบอกว่า เออ! ฌานก็ได้ สมาธิก็ได้ แต่ความจริงไม่ใช่ ให้มันใช้แทนกันก่อน ฌานไม่ใช่สมาธิ

ถ้าเป็นฌาน ปฐมฌาน ทุติยฌาน ตติยฌาน จตุตถฌาน อากาสนัญญายตนะ วิญญูญายตนะ อากิญจัญญายตนะ เนวสัญญานาสัญญายตนะ นิโรธสมาบัติ ย้อนกลับ มันเหมือนรีไซเคิลนะ มันเหมือนกับจรวดเห็นไหม ต้องอัดพลังงานของมันเข้าไป เพื่อจะขับดันมันออกไป ขับดันจรวดนั้นออกจากแรงดึงดูดของโลก นี่ถ้ามีฌาน

ถ้าพูดเรื่องฌาน เดี่ยวจะเทศน์เรื่องฌานอีกรอบ นี่เพียงแค่โยมยกขึ้นมาเรื่องฌานกับสมาธิ นี่พูดเรื่องฌานกับสมาธิ เราถึงย้อนไปเรื่องนี้ใง ฌานคือการเพ่ง เพ่งให้เกิดเห็นไหม ขยายส่วนแยกส่วน อันนี้ของเขานะ ใ้อัฒานสมาบัติมันเป็นความที่มหัศจรรย์พอสมควร เราถึงกล้าพูดอย่างนี้นะ เรากล้าพูดว่า ถ้าใครทำฌานสมาบัติ แล้วได้ฌานสมาบัติ คนที่ได้ฌานสมาบัติส่วนใหญ่แล้วจะบอกว่าตัวเองเป็นพระอรหันต์ เพราะมันมหัศจรรย์มาก แล้วคิด

นี่ใง ที่ว่าหลวงตาคิดสมาธิ ๕ ปี ก็คิดตรงที่นี้ถือว่าเป็นนิพพาน พอคนไปเข้าฌานนี้นะ ถ้าได้สมาบัติ ๘ เห็นไหม แต่เราถึงบอกพระพุทธรเจ้าเวลาเทศน์ ถึงบอกว่าพระพุทธรเจ้านี้สุดยอดมากเลย ไปฝึกกับอาฬารดาบสได้สมาบัติ ๘ อาฬารดาบสบอก

ว่า อู๋... เป็นอาจารย์เหมือนเรา คือว่าสิ้นกิเลสแล้วไง พระพุทธเจ้าไม่เอา พระพุทธเจ้ามีสติปัญญา

แต่อย่างพวกเรานี้ละ พอไปทำฌาน ๘ นะ แล้วมีคนบอกว่า โอ๊ย! นี่เป็นพระอรหันต์นะ ไม่ต้องเขบาอกมันก็เชื่ออยู่แล้ว แล้วยังมีคนบอก มีคนรับรองด้วยนะ ไป ๑๐๐ เปอร์เซนต์เลย แล้วเวลามันเสื่อม พวกนี้เสื่อมนะ เพราะอะไร พวกนี้มันอยู่ที่พุทโธๆ อยู่ที่มีการท่อง อยู่ที่กำลังกรรม ไอ้ฌานสมาบัตินี้ก็เหมือนกัน อยู่ที่เราฝึกขึ้นมา แล้วมันเสื่อมได้ พอเสื่อมขึ้นมานี้ถอยๆ หน่อยเลย แล้วพอทำนี้ทำยาก

ฉะนั้นเรื่องฌานกับสมาธิ ถ้าจะให้แยกแล้ว แยกอย่างนี้เลย ฌานคือพลังงานที่ส่งออก สมาธิคือสะสมตัวตั้งมั่น

ฉะนั้นเวลาพูดไปถึงพวกเกจิอาจารย์ เขาถึงไม่ทำสมาธิกัน เขาถึงทำฌานกัน เขาทำฌานสมาบัติปั๊บ มีการเพ่ง เพ่งเลย อาจารย์... อยู่ที่ผาลาคณะ ท่านจะมีตะกรุด ลูกศิษย์หลวงปู่ชอบนะ แต่นี้ท่านทำของท่านเอง ท่านอยู่สุขสบาย แล้วท่านก็ทำของท่าน ท่านเพ่งให้ตะกรุดนั้นมันหมุนได้รอบบาตร ต้องเพ่งขนาดนั้นเลย นี่ส่งออก เพ่งด้วยกำลังของจิต แล้วพอได้ตะกรุดนั้นนะ ท่านไม่ทำไว้แจกใครนะ ท่านเอาตะกรุดนั้นไปผูกคอกหมา นี่หมามันก็วิ่งเล่นอยู่ในป่า หมาวัดท่านนะ ที่นี้พวกพรานป่าเขาไปยิงสัตว์ไง พอยิงไปๆ หมาวัวผ่านมายังไม่ออก ยิ่งอย่างไรก็ยังไม่ออก แล้วจะมาขอ อาจารย์ ท่านไม่ให้หรอก ถ้าอยากได้นะต้องไปจับหมาตัวนั้น ปลดจากคอกหมาตัวนั้น ท่านไม่ให้ใครหรอก

นี่ฌาน การเพ่งเห็นไหม แต่ตัวสมาธิ พวกเกจิอาจารย์เขาจะทำปลุกเครื่องรางของขลังกัน แต่พระป่าเรานี้จะปลุกหัวใจที่มันหลับไหล ให้มันตื่นขึ้นมา ให้มาเพื่อทำประโยชน์กับตัวเอง นี่คือสมาธิไม่ใช่ฌาน มีอีกไหม ต่อ จบนะ ไม่มีอะไรนะ ใครมีอะไรอีกไหม จะได้พูดหลังไมค์ได้ไง จบนะ เอวัง